

Ro Mayad nga Balita nga Ginsueat ni

MARCOS

Haunang mga Bisaea

Ro nagsueat ku libro ngara hay si Marcos nga unga ni Maria nga tagaJerusalem (Mga Binuhatan 12:12). Bata pa kato imaw tag iya pa si Jesus sa kalibutan. Idto kato pirmi sa baeay ni Marcos nagatlipon ro mga sumueunod ni Jesus kon magpangamuyo sanda sa Dyos. Ngani kilaea gid ni Marcos si Pedro ag ro iba pang mga sumueunod. Abo ro nagapati nga nagtuo si Marcos kay Jesus paagi sa pagturo ni Pedro. Kaeabanan sa mga mangin-aeamon sa Bibliya hay nagahambae nga si Marcos ngara hay imaw man si Juan Marcos nga igkampod ni Barnabas (Col 4:10) nga nagmunot kanday Pablo ag Barnabas ku primero nandang pagbyahe agod magwali ku Mayad nga Balita (Mga Binuhatan 12:25; 13:25). Owa si Marcos nakaiba kay Jesus tag iya pa ra sa kalibutan. Bisan si Marcos hay bukon it sambilog sa dose ka disipulos ni Jesus, kasayod kita nga imaw hay nangin kaibahan ni Apostol Pedro (1 Pedro 5:13), ag kaeabanan man hay nagahambae nga si Pedro ro nagturo kay Marcos kon ano ro mga ginhimo ag ginturo ni Ginuong Jesus.

Ginsueat ni Marcos ro libro ngara sa mga bukon it Judio, eabi gid sa ratong mga tagaRoma. Mawron ngani nga sangkiri eang ro anang gintapoe nga mga ginhambae it mga propeta sa Daan nga Kasueatan sa ana ngara libro. Ginpaathag man ni Marcos ro mga bisaea ag mga kaugalian it mga Judio agod maeubtan ku mga bukon it mga Judio nga gabasa. Basaha sa 3:17; 5:41; 7:1-4, 11, 34.

Ro Mayad nga Balita nga ginsueat ni Marcos hay hanungod kay Jesu-Kristo. Kaeabanan ku mga istorya sa Marcos hay parti sa mga gin-obra ni Jesus nga nagapakita ku anang indi matupungan nga gahom ag otoridad sa pagpatawad it mga saea. Abo gid ro ginasugid dikara parti ku ay Jesus nga pagpamayad it mga masakit ag pagpangsuboe it mga maeain nga espirito sa eawas it mga tawo. May mga ginasugid man sa libro ngara parti sa ay Jesus nga mga ginaturo ag parti man sa anang kamatayon ag pagkabanhaw.

Ro Mga Ginhimo ni Juan nga Manogbawtismo

(Mt 3:1-12; Lu 3:1-18; Jn 1:23, 26-27)

1 ¹ Ro Mayad nga Balita hanungod kay Jesu-Kristo nga Unga it Dyos hay nag-umpisa tag natuman rato nga ² ginpasueat it Dyos kato anay kay Propeta Isaias nga,

“Magapadaea ako ku akon nga mensahero nga mauna kimo agod pahaumon nana ro imong daean.

³ Imaw ro tawo nga nagasinggit idto sa disyerto, hambae nana, ‘Pahauma ro aeagyan it Ginuo. Patadlunga ro anang daean.’ ”

⁴ Natabo raya ngara nga ginsueat ni Isaias kat nag-umpisa si Juan it pagwali sa disyerto ag nagpangbawtismo. Naghambae imaw sa mga tawo, “Maghinuesoe kamo sa inyong mga saea ag magpabawtismo^a agod patawaron kamo it Dyos.” ⁵ Abo nga mga tawo halin sa bilog nga probinsya it Judea ag sa syudad it Jerusalem ro nag-adto kay Juan agod magpamati. Gin-ako nanda ro andang mga saea ag ginbawtismohan dayon sanda ni Juan sa suba it Jordan.

⁶ Ro eambong ni Juan hay ginhaboe nga baeahibo it sapat nga kamelyo, ro anang paha hay panit ag ro anang pagkaon hay apan ag dugos. ⁷ Nagwinali imaw sa mga tawo, “May maabot masunod kakon nga mas eabaw pa kakon nga maskin gahubad eon lang ku higot it anang sandalyas hay bukon ako it bagay. ⁸ Pagabawtismohan ko kamo it tubi pero pagabawtismohan nana kamo it Espirito Santo.”

Ro mga Nagkaeanabo Tag Ginbawtismuhan si Jesus

(Mt 3:13-17; Lu 3:21-22)

⁹ Kat idto pa si Juan sa suba it Jordan hay nag-abot si Jesus halin sa Nazaret nga banwa it Galilea ag nagpabawtismo imaw kay Juan. ¹⁰ Pagkabawtismo kana, nagtakas imaw ag hakita nana nga nagbukas ro eangit ag nagapanaog kana ro Espirito Santo nga matsa puti nga salampati. ¹¹ May naghambae dayon halin sa eangit, “Ikaw ro akon nga palangga nga unga. Nalipay gid ako it duro kimo.”

Gintinentar ni Satanas si Jesus

(Mt 4:1-11; Lu 4:1-13)

¹² Pagkatapos hay ginpaadto eagi si Jesus it Espirito Santo sa disyerto. ¹³ Idto imaw nagtenir sa ratong lugar nga may mga

^a1:4 Ro pagpabawtismo nanda hay nagapakilaea nga naghinuesoe eon sanda sa andang mga saea.

mabangis nga sapat sa sueod it kwarenta diyas. Gintinentar imaw ni Satanas pero gindinipara imaw it mga anghel.

Nag-umpisa si Jesus sa Anang mga Ueubrahon sa Galilea

(Mt 4:12-17; Lu 4:14-15)

¹⁴ Pagkapriso kay Juan hay nag-adto si Jesus sa probinsya it Galilea ag nagwali imaw it Mayad nga Balita nga halin sa Dyos. ¹⁵ Bisan siin imaw mag-adto, nagahambae imaw sa mga tawo, “Ro oras nga gintaeanan it Dyos hay nag-abot eon nga ro mga tawo hay puydi eon nga ikatapoe sa mga pinasahi nga sinakpan it Dyos. Hinuesoei ninyo ro inyong mga saea ag magpati sa Mayad nga Balita.”

Ro Pagtawag ni Jesus ku Hauna Nana nga mga Sumueunod

(Mt 4:18-22; 5:1-11)

¹⁶ Tag si Jesus hay nagaagi sa baybayon ku Dagat^b it Galilea, hakita nana ro daywang ka mangingisda nga magmanghod nga sanday Simon ag Andres nga nagaita ku anda nga eaya. ¹⁷ Naghambae si Jesus kanda, “Mali eon ay obrahon ko kamo nga mga sumueunod nakon. Akon kamo nga tur-an agod imbis nga isda ro inyong eayahon hay tawo ro inyong kumbinsihon nga magtuo kakon.” ¹⁸ Ngani inaywan eagi nanda ro andang pagpangisda ag nagsunod kana agod mangin anang mga sumueunod.

¹⁹ Pag-abot nanda sa unahan, hakita ni Jesus ro mga unga ni Zebedeo nga sanday Santiago ag Juan. Nagakaayad sanda ku andang mga lambat sa andang baroto. ²⁰ Ay Jesus dayon sanda nga gintawag nga magsunod kana agod mangin anang mga sumueunod. Ngani gin-aywan nanda ro andang ama ag ro andang mga kabulig sa andang baroto ag nagsunod kay Jesus.

^b1:16 Bukon gid ra it dagat dahil ginalibutan ra it eugta ag ro tubi man kara hay bukon it maaeat. Pero madaeom ra ag mga 21 kilometro ro kahabaon ag hasta sa 21 kilometros ro kaeaparon. Dahil sa anang kabahoe mawron nga posible nga may daeagko nga humbak kon may bagyo.

Ginpamayad ni Jesus ro sangka Tawo nga Ginsudlan it Maeain nga Espirito

(Lu 4:31-37)

²¹ Nag-adto sanday Jesus sa hilapit nga banwa it Capernaum. Kat Adlaw eon nga Inogpahuway hay nag-adto si Jesus sa sinagoga^c ag nagturo. ²² Hangawa gid ro mga tawo nga nagapamati kana ay sigurado gid imaw ku kamatuuran nga anang ginaturo bukun it pareho ku mga maestro it Kasuguan.^d

²³ Sa sinagoga ngato hay may tawo nga ginsudlan it maeain nga espirito nga gulpi eang nagsinggit, ²⁴ “Ay a! Ayaw kami pag-intrahi, Jesus nga tagaNazaret. Owa’t-a kita it eabot sa kada isaea. Imo eo’t-a kami nga ieapog sa impyerno agod pinahan ay? Matsa owa ta hakilaea a. Ikaw ro Balaan nga ginpadaea iya it Dyos.”

²⁵ Pero ginsaway imaw ni Jesus. Hambae nana, “Hipos! Guwa kana!” ²⁶ Ginpawaeas dayon it maeain nga espirito ratong tawo ag suminggit it mabaskog bago nagguwa.

²⁷ Nangawa gid it duro ro mga tawo ag nagpaeangutan-an sanda, “Ano ra? Bag-ong klase ro anang ginaturo. Ag gamhanan imaw ay bisan ro mga maeain nga espirito hay nagatuman kon suguon nana.”

²⁸ Ginpinalamita it mga tawo ro natabo ngara ngani nangin bantog si Jesus sa bilog nga probinsya it Galilea.

Abo ro Ginpamayad ni Jesus

(Mt 8:14-17; Lu 4:38-41)

²⁹ Nagguwa ni Jesus sa sinagoga ngato kaibahan sanday Juan ag Santiago hay nag-adto dayon sanda sa baeay nanday Simon ag Andres. ³⁰ Haabutan nanda idto nga nagaebog ro ay Simon nga panugangan nga bayi tungod may ana nga eagnat ngani ginsugiran eagi nanda si Jesus ku anang kahimtangan. ³¹ Ginpaeapitan ra ni Jesus, ginbuytan sa alima ag ginbuligan nga makabangon. Naduea dayon ro anang eagnat ag ginserbihan nana sanda.

³² Pagkatunod it adlaw hay gindaea it mga tawo kay Jesus ro tanan nga nagamasakit ag ro mga ginsudlan it demonyo. ³³ Ro tanan nga

^c1:21 Ro sinagoga hay lugar nga ginatipunan it mga Judio kon magsimba sanda o magmiting o may iba pa sandang mga bueuhaton. Tan-awa sa Listahan it mga Bisaea ag Ro andang mga Kahueugan.

^d1:22 Ro mga maestro abi it Kasuguan hay nagatuead-tuead eang ku ginhambae ku mga hauna kanda nga maestro it Kasuguan.

mga tawo sa ratong banwa hay nagtueumpok sa may pwertahan it baeay ³⁴ ag abo nga mga tawo nga may sari-saring mga masakit ro ginpamayad ni Jesus. Ana man nga ginsuboe ro kaabo nga mga demonyo ag owa gid nana pagsugti sanda nga makahambae ay kilaea nanda kon sin-o gid imaw.

Nagwali si Jesus sa Bilog nga Probinsya it Galilea

(Lu 4:42-44)

³⁵ Aga-aga pa, nagbangon eon si Jesus ag nag-adto sa sangka lugar nga owa it kabaeayan ag idto nagpangamuyo. ³⁶ Gin-usoy dayon imaw nanday Simon ³⁷ ag pagkakita nanda kana hay ginhambae nanda imaw, “Tanan’t-a hay nagausooy kimo.” ³⁸ Pero nagsabat si Jesus, “Musyon, mapanaw kita sa kahilapit nga mga banwa. Idto man ako mawali ay ruyon ro akon nga tuyo sa pag-adto riya sa kalibutan.” ³⁹ Ngani naglinibot imaw sa bilog nga probinsya it Galilea nga nagawali sa mga sinagoga ag nagapangsuboe it mga maeain nga espirito sa eawas it mga tawo.

Ginpamayad ni Jesus ro Isaeang ka Aruon

(Mt 8:2-4; Lu 5:12-16)

⁴⁰ Kaisaea kato, may isaeang ka aruon nga nagpaeapit kay Jesus ag nageuhod ag nagpakitluoy. Naghambae imaw, “Kasayod ako nga mapamayad mo ako kon gusto mo.” ⁴¹ Naeuoy gid it duro si Jesus sa aruon. Ginbuytan ra nana ag ginhambae, “Gusto ko nga pamayron ka. Mayad ka eon.” ⁴² Ag nagmayad eagi ro aruon.

⁴³ Ginpapanaw eagi imaw ni Jesus ag ginbilinan gid, ⁴⁴ “Ayaw gid magsugid kara bisan kanyo pero umadto ka dayon sa saserdote^e ag magpatan-aw. Maghaead ka dayon it sakripisyo para sa imong paglimpyo suno sa Kasuguan ni Moises bilang pamatuod sa mga tawo nga mayad ka eon.”

⁴⁵ Nagpanaw ro tawo pero ginsinugid nana sa tanan nga anang hisubeang kon paalin imaw ginpamayad ni Jesus. Ngani si Jesus hay indi eon makapanaw it hayag sa mga banwa. Mawron nga idto imaw

^e1:44 Ro pinakatrabaho ku mga saserdote hay bilang tigeawas ku mga tawo sa Dyos. Sanda ro nagahaead sa Dyos it mga sapat bilang sakripisyo ku mga tawo ag nagahaead man it iba pang mga haead. Sanda man ro nagahambae kon ro mga tawo nga may makataeapon nga baeatian sa panit hay limpyo eon kon nagmayad eon sanda. Mabasa man ra sa Levitico 14:1-32.

nagtenir sa mga lugar nga owa it kabeayan. Ugaling hay abo gihapon nga mga tawo ro nag-agto idto kana halin sa iba-ibang mga lugar.

Ginpamayad ni Jesus ro Sangka Paralitiko

(Mt 9:1-8; Lu 5:17-26)

2¹ Mga pilang adlaw pa ro nagtaliwan, nagbalik si Jesus sa Capernaum ag nakabati ro mga tawo nga nakauli eon imaw.² Ngani abo nga tawo ro nagtueumpok sa baeay nga anang ginadayonan ag owa eon it makaagi sa pwertahan. Tag nagawali si Jesus kanda it Mayad nga Balita,³ may mga tawo nga nagdaea it sangka paralitiko nga ginaeayungan it ap-at nga ka tawo.⁴ Pero owa sanda makapaeapit kay Jesus ay kaabo-abong tawo. Ngani nagsaka sanda sa bubungan it baeay ag anda nga ginbuhuan ro bubungan^f sa tungod mismo ni Jesus. Kat nakabuho eon sanda, anda dayon nga gintuntun ro paralitiko nga gaeubog sa anang eugban.⁵ Pagkakita ni Jesus nga nagatuo sanda kana nga mapamayad nana ro paralitiko, ginhambae nana ra, “Toto, ginpatawad eon ro imong mga saea.”

⁶ May idto nga mga maestro it Kasuguan nga nagalingkod sa sueod it baeay nga nagapaino-ino,⁷ “Ham-an it makara imaw ra maghambae? Ginainsulto’t-a nana ro Dyos! Sin-o eang ro makapatawad it mga saea ay ro Dyos man lang?”

⁸ Nasayran eagi ni Jesus kon ano ro andang ginapaino-ino ngani naghambae imaw kanda, “Ham-an it makaruyon ’t-a ro inyong ginaisip? ⁹ Ano ro mas maeumo nga ihambae sa paralitiko ngara? ‘Ginpatawad eon ro imong mga saea’ ukon ‘Bangon, hakwata ring eugban ag magtikang’?”⁸ ¹⁰ Pero pamatud-an ko kinyo nga ako nga Unga it Tawo^h hay may otoridad nga magpatawad it mga saea iya sa kalibutan.” Ginhambae na dayon ro paralitiko,¹¹ “Bangon! Hakwata ro imong eugban ag umuli!” ¹² Bumangon eagi ra sa atubang it mga tawo, hinakwat ro ana nga eugban ag gumuwa sa baeay. Hangawa gid it duro ro tanan ag gindayaw nanda ro Dyos. “Imaw pa eang kami nakakita it makaraya,” hambae nanda.

^f2:4 Sa andang lugar, ro bubungan it baeay hay matapan ag pwede nga tikangan, nga human sa pinatig-a nga eapok nga may halo nga matsa dagami.

^g2:9 Mas maeumo eang nga ihambae sa paralitiko nga ginpatawad eon ro anang mga saea ay owa it makasayod kon ginpatawad eon matuod o owa. Pero mas malisod ihambae sa paralitiko nga bangon ay kon indi imaw makabangon hay makasayod ro mga tawo nga owa it gahom ro gahambae karon.

^hBasaha ro dugang nga pagpaathag kara sa Kahueugan it mga Bisaea sa likod.

Gintawag ni Jesus Si Levi Agod Mangin Sumueunod Nana

(Mt 9:9-13; Lu 5:27-32)

¹³ Nagbalik eon man si Jesus sa baybayon ku Dagat it Galilea ag kaabo-abo nga mga tawo ro nag-inadto idto kana ngani sige ro anang tinuro. ¹⁴ Pagkatapos, tag nagatikang imaw hay hakita nana ro unga ni Alfeo nga si Leviⁱ nga manogsukot it buhis. Idto imaw nagapungko sa opisina nga ginabayaran it buhis. Gintawag imaw ni Jesus, “Mali eon ay obrahon ko ikaw nga akon nga sumueunod.” Nagtindog dayon si Levi ag nagsunod kana agod mangin ana nga sumueunod.

¹⁵ Ku ulihi, nagkaon si Jesus sa baeay ni Levi. Abo nga manogsukot it buhis ag iba pa nga mga ginakabig nga makasasaea nga nagkaon kaibahan nanday Jesus ag ku anang mga sumueunod. Kato abi hay abo eon nga nagasunod-sunod kay Jesus nga mga makaratong klasing tawo. ¹⁶ Pagkatapos kara hay ginbuslahan ku mga maestro it Kasuguan nga mga Pariseo ro mga sumueunod ni Jesus ay naugot-ugot sanda. Hambaie nanda, “Ham-an it nagasaeo imaw sa mga manogsukot it buhis ag sa iba pa nga mga makasasaea?” ¹⁷ Habatian rato ni Jesus ag ginsabat nana sanda, “Ro mga mayad ro andang eawas hay owa gakinahangean it doktor kundi ro mga masakiton eang. Owa ako nag-adto riya agod pahinuesueon ro mga nagaeom nga matarong eon sanda kundi rondato nga haom mag-ako nga sanda hay mga makasasaea.”

Indi Puydi nga Ibahon ro Daan nga Ginaturo ku mga Pariseo ag ro ay Jesus nga Bag-ong Ginaturo

(Mt 9:14-17; Lu 5:33-39)

¹⁸ Kaisaea kato, ro mga Pariseo ag ro mga sumueunod ni Juan nga Manogbawtismo hay nagpuasa. May mga tawo nga nag-adto kay Jesus ag nagpangutana, “Nagapuasa ro ay Juan nga mga sumueunod ag imaw man ro mga sumueunod it mga Pariseo pero ham-an it owa gapuasa ro imo nga mga sumueunod?” ¹⁹ Ginsabat sanda ni Jesus, “Aeang-aeang ma’t-a nga magpuasa sa ponsyon ro mga amigo it nobyo. Indi ra sanda magpuasa kon kaibahan pa nanda ro nobyo. ²⁰ Pero maabot ro oras nga bue-on kanda ro nobyo ag rikaron eon dayon sanda gapuasa dahil sa andang kasubo. ²¹ Owa it gaeupon it bag-o nga tela nga owa pa nakakueo sa gisi it daan nga eambong ay kon magkueo ro eupon ngato hay mas gabahoe pa ro gisi it daan

ⁱ2:14 Ginatawag man ra imaw nga si Mateo (basaha sa Mateo 9:9).

ngato nga eambong. ²² Ag owa man it gabutang it bag-o nga bino sa daan nga panit nga sueudlan it bino ay kon magisi ra hay parehong kanugon ro bino ag ro sueudlan. Dapat nga bag-o man ro panit nga sueudlan kon bag-o ro bino.”^j

Eabaw Pa si Jesus sa Adlaw it Inogpahuway

(Mt 12:1-8; Lu 6:1-5)

²³ Isaeang ka Adlaw it Inogpahuway, tag nagaagi sanday Jesus sa sangka taemnan it trigo^k, ro anang mga sumueunod hay nagpangutoe it uhay. ²⁴ May idto nga mga Pariseo nga nakakita ku andang gin-obra ag ginhambaean nanda si Jesus, “Tan-awa tuo ring mga sumueunod. Ham-an it nagaobra sanda it bawae sa Adlaw it Inogpahuway?” ²⁵ Nagsabat si Jesus, “Owa maton kamo kabasa kon nag-alin anay si Haring David ag ro anang mga kaibahan kat owa sanda it makaon. ²⁶ Si Abiathar kato ro pinakapinuno it tanan nga saserdote kat nagsueod si Haring David sa Baeay it Dyos^l ag ginkaon nana ro tinapay nga haead sa Dyos. Suno sa Kasuguan, ro mga saserdote eang ro makakaon ku tinapay ngato. Pero ginkaon rato ni Haring David ag ana man nga ginpakaon kato ro anang mga kaibahan.”^m ²⁷ Ag naghambae pa gid si Jesus, “Owa pagtugaha ro tawo agod nga pakalisdan sa mga sueundanan ku Adlaw it Inogpahuway kundi ro Adlaw it Inogpahuway hay gintuga para sa kamaeayran it tawo. ²⁸ Ngani ako nga Unga it Tawo ro may otoridad nga maghambae kon ano ro puydi ag indi puydi nga obrahon kon Adlaw it Inogpahuway.”

^j2:22 Kon bag-o pa ro bino hay nagasupok ra. Ro daan nga panit nga sueudlan it bino hay indi eon kaunat ag kon sige ro pagsupok it bino, mabusdik gid ro sueudlan. Pero ro bag-o't-a nga sueudlan hay gaunat ag indi mabusdik. Ro buot hambaeon kara ni Jesus hay kinahangean ro bukas nga paino-ino agod maeubtan ro anang mga bag-o nga ginaturo.

^kRo trigo hay tanom nga haeos pareho it paeay ro dahon ag bunga.

^l2:26 Ro Baeay it Dyos hay torda nga gin-obra nga simbahan anay ku mga Judio.

^m2:26 Mabasa man ra sa Levitico 24:9 ag sa I Samuel 21:1-6. Bisan gin-obra rato nanday David hay owa sanda nagkasaea sa panueok it Dyos.

Ginpamayad ni Jesus Ro Sangka Tawo nga Kimpay ro Alima sa Adlaw it Inogpahuway

(Mt 12:9-14; Lu 6:6-11)

3¹ Nag-adto it uman si Jesus sa sinagogaⁿ ag may tawo idto nga kimpay ro anang alima. ² May mga Pariseo man idto ag ginabantayan nanda kon pamayron ni Jesus ro tawo ngato sa Adlaw it Inogpahuway agod may anda dayon nga ikaakusar kana. ³ Gintawag ni Jesus ro tawo ngato ag anang ginhambae, “Tindog iya sa printi.” ⁴ Ginpangutana dayon ni Jesus ratong mga nagabantay kana, “Sunong sa Kasuguan, ano ro puyding obrahon kon Adlaw it Inogpahuway? Ro mayad o ro maeain? Magtabang baea o magpatay?” Pero owa sanda magsabat. ⁵ Gintueok ra sanda ni Jesus nga may kaakig pero nasubuan man tungod owa gid sanda it kaeuoy. Ginhambae na dayon ro kimpay ngato, “Untayan ring alima.” Gin-untay na ro anang alima ag nagmayad eagi rato. ⁶ Naggueuwa eagi sa ratong sinagoga ro mga Pariseo ag nagpakigkita sa mga kaapin ni Herodes agod planohan kon paalin patyon si Jesus.

Kaabo nga mga Tawo nga Halin sa Sari-saring Lugar ro Nag-adto kay Jesus

⁷ Pagkatapos, si Jesus ag ro anang mga sumueunod hay nag-adto sa baybayon ku Dagat it Galilea ag kaabo-abo nga mga tawo ro nagsunod kanda. Naghalin ra sanda sa probinsya mismo it Galilea. May mga naghalin man sa Judea, ⁸ Jerusalem, Idumea, sa tabok ku suba it Jordan, ag sa palibot ku mga syudad it Tiro ag Sidon. Kaabo-abo gid nga tawo nga nag-adto kay Jesus tungod nakabati sanda ku tanan nga mga ginaobra nana. ⁹ Tungod sa kaabuon ku mga tawo, ginpapahaom ni Jesus it baroto ro anang mga sumueunod ay basi magtueumpok sanda kana. ¹⁰ Dahil abo ro anang ginpamayad ngani ro iba pang mga masakiton hay nagadueotdutan paeapit kana agod hibuytan imaw. ¹¹ Ag kon hikita ngani imaw it mga maeain nga espirito nga una sa eawas it mga tawo hay anda nga ginapahapa ag ginapasiyagit ro mga tawo nga andang ginsudlan ag ginapahambae it mabaskog, “Ikaw ro Unga it Dyos!” ¹² Pero ginbinawaean gid ni Jesus ro mga maeain ngato nga espirito nga indi magsugid bisan kanyo kon sin-o imaw.

ⁿDaya siguro ro sinagoga sa Capernaum (basaha sa 1:21).

Nagpili ni Jesus it Anang Dose nga ka Apostoles

(Lu 6:12-16)

¹³ Ku ulihi, nagtukad si Jesus sa bukid. Tag idto imaw, ana nga gintawag ro mga tawo nga gusto nana nga mag-adto idto kana ag nag-eadto dayon sanda.^o ¹⁴ Nagpili dayon imaw kanda it dose nga gintawag nana nga mga apostoles. Ana sanda nga ginpili nga mangin kaibahan nana agod ipadaea bisan siin para magwali parti kana.

¹⁵ Gintaw-an man nana sanda it otoridad ag gahom sa pagsuboe it mga demonyo sa mga tawo nga andang ginsudlan.

¹⁶ Ro dose nga ginpili nana hay si Simon (nga ginpangaeanan nana nga Pedro), ¹⁷ ro mga unga ni Zebedeo nga sanday Santiago ag Juan. (Ginhayuan nana sanda nga Boanerges nga ro buot hambaeon hay “matsa daeugdog” dahil sanda hay mga mainiton it ueo.) ¹⁸ Kaibahan man si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago nga unga ni Alfeo, si Tadeo, si Simon (nga isaeang ka rebelde anay sa paggobyerno it Roma), ¹⁹ ag si Judas Iscariote nga nagtraidor kay Jesus ku ulihi.

Ro Gahom ni Jesus hay Halin sa Espirito Santo Bukon it kay Satanias

(Mt 12:22-32, Lu 11:14-23; 12:10)

²⁰ Nag-adto dayon sanday Jesus sa sangka baeay. Kaabo-abo eon man nga mga tawo ro nag-aeabot idto ngani owa eon makakaon sanday Jesus ag ro anang mga sumueunod ay masako gid sanda.

²¹ Pagkasayod kara ku anang pamilya, gin-adtunan nanda si Jesus agod sueangon ay may nagahinambae nga nasamad eon ro anang ueo.

²² May mga maestro it Kasuguan nga naghalin sa Jerusalem nga naghambae, “Ginasudlan imaw ni Beelzebul^p. Paagi eang sa gahom ku pinuno ngaron it mga demonyo imaw makasuboe it mga demonyo.” ²³ Gintawag ra sanda ni Jesus ag ginsugiran it mga paanggid nga istorya nga ginkomparahan nana sa ratong sitwasyon:

“Paalin ni Satanias hipahalin ro anang kaugalingon? ²⁴ Kon ro mga pumueuyo sa isaeang ka nasyon hay nagagrupo-grupo ag perming

^o3:13 Sa Lukas 6:12-13 hay mabasa naton nga idto si Jesus nagpinangamuyo it sang gabii ag pagkaagahon hay gintawag nana ro anang mga sumueunod nga mag-adto kana.

^p3:22 Ro Beelzebul hay sambilog pa nga tawag kay Satanias.

nagailinaway, indi pwede nga ronduyon nga nasyon hay magbuhay.
²⁵ Makaruyon man ro matabo sa sangka panimaey nga perming nagailinaway. ²⁶ Ngani kon si Satanas mismo ro nagasuboe sa anang mga sinakpan nga mga demonyo sa mga tawo nga andang ginsudlan hay ginakontra nana ro ana mismong kaugalingon. Kon matabo ron hay indi magbuhay ro anang pagdominar ag matapos gid ron.

²⁷ Kon sudlon it manakaw ro baeay it sangka makusog nga tagbaeay hay indi imaw makatakaw it bisan ano kon indi anay nana paggapuson ro tagbaeay. Pero kon higapos na eon ngani ro tagbaeay hay dikaron eon imaw makapanakaw ku mga pagkabutang.^q

²⁸ Matuod rang ginahambae kinyo nga mapatawad it Dyos ro mga tawo sa tanan nandang mga saea ag pag-insulto sa ibang tawo, ²⁹ pero ro nagainsulto sa Espirito Santo hay indi gid pagpatawaron. Owa gid it kapatawaran rondayang saea bisan hasta hin-uno.”

³⁰ Ginahambae ra ni Jesus ay may naghinambae abi nga ro espirito kuno nga una kay Jesus hay bukon ‘t-a it ro Espirito Santo kundi tag maeain’t-a nga espirito.

Ro Nagatuman sa Dyos ro Ginakabig ni Jesus nga Anang Matuod nga Pamilya

(Mt 12:46-50; Lu 8:19-21)

³¹ Samtang nagahambae pa si Jesus hay nag-abot ro anang ina ag mga igmanghod. Idto sanda sa liwan it baeay nagatieindog ag ginpatawag nanda imaw. ³² Abo nga mga tawo ro nagaeilingkod palibot kana ag may mga nagsugid dayon kana, “Hato sa liwan si nanay mo ag ro imo nga mga igmanghod. Ginausoy ka nanda.”

³³ Nagsabat si Jesus, “Huo, una matuod sanda pero sugiran ta kon sin-o ro akon nga ina ag mga igmanghod sa panueok it Dyos.”

³⁴ Gintueok nana ro mga nagaeilingkod sa anang libot ag pagkatapos hay naghambae imaw, “Raya ro akon nga ina ag mga igmanghod.

³⁵ Ro bisan sin-o nga nagatuman sa kabubut-on it Dyos hay ruyon ro akon nga ginakabig nga ina ag igmanghod.”

^q3:27 Ro buot hambaeon ni Jesus hay makaraya. Bangod imaw hay nagapangsuboe it mga maeain nga espirito sa mga tawo, matsa ana man nga gingapos si Satanas ag matsa gintakawan ku anang mga pagkabutang. Ngani, gapakilea ra nga owa’t-a si Jesus gagamit ku gahom ni Satanas dahil ana eon ra nga ginpirdi paagi sa anang indi matupungan nga gahom.

Ro Istorya Parti sa Ginsab-og nga Binhi

(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

4¹ Kaisaea kato, nagturo eon man si Jesus sa mga tawo idto sa baybayon ku Dagat it Galilea. Kaabo-abo gid ro mga tawo nga nagatueumpok kana ngani nagsakay imaw ag lumingkod sa baroto nga idto sa may bi-bi. Ro tanan mga tawo ma't-a hay idto sa baybayon. ²Gintud-an sanda ni Jesus paagi sa abo nga mga paanggid nga istorya. Raya ro sambilog sa anang mga istorya:

³“Pamati kamo! May sangka mangunguma nga nagsab-og it binhi sa anang taemnan. ⁴Sa anang pagsab-og hay may binhi nga tumugpa sa daean ag gintuka rato it mga pispis. ⁵Ag may binhi man nga tumugpa sa dalipi nga may manipis nga eapok. Owa mabuhayi, nagtubo rato. ⁶Pero tag mainit eon ro silak it adlaw hay nagkaeaeay man eagi ratong mga tanom ag nagkaeasunog ay owa gid rato nakagamot it mayad. ⁷May binhi man nga tumugpa sa kasiitan. Nagtubo rato ugaling nageambo ro mga masiit nga hilaunon ag mat linuok ro mga tanom ngato ngani owa makapamunga. ⁸Pero may binhi ma't-a nga tumugpa sa manami nga eugta. Nagtubo rato, nageagko ag nagpamunga. Ro iba nga tanom hay nagbunga it abo, ro ana ku iba hay kaabo-abo, ag ro ana ma't-a ku iba hay kaabo-abo gid nga mayad.”

⁹Tapos hay naghambae si Jesus, “Paino-inoha it mayad ro inyong nangrang habatian.”

Ro Rason nga Gin-gamit ni Jesus ro mga Paanggid nga Istorya

(Mt 13:10-17; Lu 8:9-10)

¹⁰Ku ulihi, tag nakapanaw eon ro kaabo-abo nga tawo, ro habilin lang hay si Jesus ag ro anang doseng ka sumueunod ag ro pilang bato nga nagasunod-sunod kanda. Nagpangutana sanda kay Jesus kon ano ro kahueugan ku anang paanggid ngato nga mga istorya. ¹¹Naghambae si Jesus kanda, “Kamo ro gintaw-an it pribilihiyo nga matud-an it diritso parti sa paghari it Dyos sa anang mga pinasahi nga mga sinakpan nga owa anay ginpasayod kato. Pero ro iba't-a hay tud-an parti karon paagi eang sa mga paanggid nga istorya ¹²agod ‘Bisan gatinueok sanda hay indi sanda kaeubot ku kahueugan it andang hakita ag bisan gapinamati sanda hay indi man sanda kaeubot.”

Gintugot nga makaraya ra agod indi sanda makahinuesoe ag indi hipatawad it Dyos.’ ”^r

Ginpaathag ni Jesus ro Paanggid nga Istorya Parti sa Binhi

(Mt 13:18-23; Lu 8:11-15)

¹³ Ginpangutana dayon sanda ni Jesus, “Paalin kamo makaeubot ku iba pang mga paanggid nga istorya kon indi kamo makaeubot ku raya nga paanggid nga istorya parti sa binhi? ¹⁴ Ro kahueugan ku paanggid nga istorya parti sa binhi hay raya: ro binhi nga ginsab-og ku mangunguma hay ro mensahi it Dyos. ¹⁵ Ro natabo sa binhi nga tumugpa sa daean hay kahalimbawa ku mga nagpamati sa mensahi it Dyos pero nag-abot dayon si Satanas ag ginbuoe sa andang isip ratong mensahi nga andang habatian. ¹⁶ Ro natabo ma’t-a sa binhi nga tumugpa sa may dalipi hay kahalimbawa ku mga nagpamati sa mensahi nga nagbaton eagi nga may kalipay pagkabati kato nanda. ¹⁷ Ugaling tungod owa nakagamot it mayad ro andang habatian hay owa man rato magbuhay sa andang paino-ino. Kon gakalisod eon ngani sanda o ginahingabot bangod sa andang pagbaton sa mensahi ngato hay nagatalikod dayon sanda sa anda ngatong ginbaton. ¹⁸ Ro natabo ma’t-a sa binhi nga tumugpa sa kasiitan hay kahalimbawa ku mga nagpamati sa mensahi it Dyos ¹⁹ pero ratong mensahi hay matsa linuok it mga problema sa pangabuhi, handom nga magmanggad nga mat nagbulag kanda ag ku andang mga mataas nga ambisyon. Imaw ron ngani nga owa makapamunga ro mensahi ngato sa andang kabuhi. ²⁰ Pero ro natabo ma’t-a sa binhi nga tumugpa sa manami nga eugta hay kahalimbawa ku mga nagpamati sa mensahi it Dyos ag ginbaton nanda rato. Makita gid ro mayad nga bunga kato sa andang kabuhi. Kon sa tubas pa ron, ro iba kanda hay may tubas nga abo, ro iba hay kaabo-abo ag ro iba ma’t-a hay kaabo-abo gid nga mayad.”

Dapat Natong Tinguhaan nga Maeubtan it Mayad ro Mensahi it Dyos ag Isugid ra sa Iba

(Lu 8:16-18)

²¹ Tapos hay naghambae si Jesus, “Owa it nagabutang it iwag sa kwarto agod takeuban ra o taguon sa idaeom it katri kundi

^r4:12 Mabasa man ra sa Isaias 6:9-10. Ro mga tawo ngara hay nagpatig-a gid-a agod indi maeubtan ro ginaturo ni Jesus ag indi man sanda karon magbaton, ngani bilang pina, tud-an eang sanda paagi sa mga paanggid nga istorya. Indi nanda maeubtan ron hasta nga indi nanda pagtukibon ro madaeom nga kahueugan karon.

ginabutang ra sa tueungtungan. ²² Makaruyon man sa akong paaangid nga istorya. Ro kahueugan hay ginatago agod masayran gid ag mangin klaro sa mga nagatinguha eang nga masyran rato. ²³ Paino-inoha it mayad ro inyo ngarang habatian.”

²⁴ Naghambae pa imaw kanda, “Pamati kamo it mayad sa akong ginahambae ngara. Kon magtinguha ka hay makaeubot ka it mayad ag buligan ka it Dyos nga madugangan pa gid ro imong haeubtan. ²⁵ Ro nagapati ag nagapangusisa abi sa akong ginaturo hay pagadugangan pa gid it Dyos ro anang kaeam. Pero ro owa nagapati ag owa nagapangusisa sa akong ginaturo hay bue-on kana it Dyos bisan ro sangkiri nga anang haeubtan.”

Matsa Binhi ro Paghari it Dyos nga Nagatinubo ag Nagaainambo

²⁶ Naghambae pa si Jesus, “Makaraya ro paghari it Dyos: May tawo nga nagsab-og it binhi sa anang eanas. ²⁷ Adlaw-gabii, tueog man o bugtaw ro mangunguma, nagtueubo ag nagbinahoe ro mga tanom. Owa imaw kasayod kon paalin gabahoe rato. ²⁸ Ro binhi mismo ro nagatubo sa eugta ag nagapamunga. Sa primero anay hay mga maintok nga dahon ro nagaguwa sa eugta. Nagaamat-amat ra it bahoe hasta gid nga mabahoe eon ag magpamunga. ²⁹ Kon tig-aeani eon ngani hay ginagaeab it mangunguma ro euto nga bunga it mga tanom.”

Ro Pag-inabo ku Masakpan ku Paghari it Dyos

(Mt 13:31-32; Lu 13:18-19)

³⁰ Tapos hay naghambae pa gid si Jesus, “Mauno ro paghari it Dyos? Sa ano naton ra ikakompara? ³¹ Matsa busoe ra it mustasa. Ro busoe it mustasa ro pinakamaisot sa tanan nga mga busoe. ³² Pero kon ikatanom ra ag magtubo ag magbahoe hay raya ro pinakamabahoe sa tanan nga mga tanom. Mapanilungan ag mapugaran it mga pispis ro ana karang mga sanga.”

Kon Ham-an Nagagamit si Jesus it mga Paanggid nga Istorya

(Mt 13:34-35)

³³ Ginawali ni Jesus sa mga tawo ro mensahi parti sa Dyos paagi sa paanggid nga mga istorya suno sa andang kapasidad sa pageubot. ³⁴ Owa gid imaw it ginturo kanda nga owa nana ginagamiti kara pero kon sanda lang ku anang mga sumueunod hay ana nga ginapaathag

kanda it mayad ro madaeom nga kahueugan ku mga paanggid ngaron nga istorya.

Ginpapundo ni Jesus ro Hangin ag Ginpakalma ro Dagat

(Mt 8:23-27; Lu 8:22-25)

³⁵ Tag gasalikaeom eon ku adlaw ngato, ginsampit ni Jesus ro anang mga sumueunod nga matabok sa pihak ku Dagat it Galilea. Hambae nana, “Mus, matabok kita.” ³⁶ Ngani nagsakay ro mga sumueunod sa baroto nga kaina pa ginalingkurang ni Jesus. Nagpanaw dayon sanda ag haaywanan ro mga tawo sa baybayon ugaling may pilang ka mga baroto nga nagsunod kanda. ³⁷ Tag maeayo eon sanda sa baybayon, nagbaskog it mayad ro hangin ag nageagko ro humbak. Ginhinampak it humbak ro baroto ag nagsinueod ro tubi ag haeos maeunod ra. ³⁸ Samtang nagakanabo ra, gakinatueog si Jesus nga nagaueon sa mahaea sa ulin it baroto. Ginpukaw imaw ku anang mga sumueunod ag ginhambae, “Maestro, matsa owa ka’t-imo nahakat nga maeumos kita?”

³⁹ Bumangon si Jesus ag ginsugo ro hangin. Sinana, “Pundo eon!” Ginhambaean man nana ro dagat, “Maglinong ka!” Ag insigida hay nagpundo ro hangin ag nangin kalmado nga mayad ro dagat.

⁴⁰ Tapos hay ginhambaean ni Jesus ro anang mga sumueunod, “Ham-an it nahadlok kamo? Owa pa gid baea kamo it salig kakon?”

⁴¹ Hinadlukan gid sanda it duro ngani nagpaeangutan-an sanda, “Sin-o gid-a ro tawo ngara? Bisan ro hangin ag dagat hay nagatuman ‘t-a kana.”

Ginpamayad ni Jesus ro Tawo nga Ginsudlan it Kaabo-abo nga Demyon

(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

5¹ Nagpadayon sanday Jesus sa pagbyahi ag nagdungka sanda sa tabok ku Dagat it Galilea sa lugar it mga tagaGerasa.

² Pagkapanaog ni Jesus sa baroto hay may nagsueang-sueang kana nga isaeang ka eaki nga nagguwa sa sangka eungib nga ginaeubngan it mga patay. Ro eaki ngato hay ginsudlan it maeain nga espirito ³ ag idto imaw nagaistar sa mga eungib nga ginaeubngan it mga patay. Indi eon imaw magapos bisan it kadena pa. ⁴ Pirmi anay imaw kato nga ginakadenahan ag ginapandugan pero ana man nga ginabugto ro kadena ag ginawasak ro anang pandog. Owa gid it makasarang nga magpugong kana. ⁵ Adlaw gabii hay nagalinibot imaw sa mga

eueubngan ag sa mga kabukiran ag pirling nagasiyagit. Pirmi man nanang ginanina ro anang eawas it mataeom nga bato.

⁶ Maeayo pa si Jesus hay hakita eon imaw ku eaki. Nagdaeagan ra paeapit kay Jesus ag naghapa sa anang atubang. ⁷ Nagsiyagit ro eaki, “Ayaw anay ako paghilabti, Jesus, unga it Dyos nga Eabing Mataas! Magsumpa ka sa ngean it Dyos nga indi mo ako pagpasakitan.”

⁸ Ginhambae ra nana dahil ginsugo ni Jesus nga magguwa ro maeain nga espirito nga nagsueod kana.

⁹ Ginpangutana imaw ni Jesus, “Ano ro imong ngean?” Nagsabat imaw, “Ako si Panong^s ay kaabo-abo kami.” ¹⁰ Nagpinakitluoy gid imaw kay Jesus nga indi sanda pagsubueon sa ratong lugar.

¹¹ Idto sa bukid hay may mabahoe nga panong it baboy nga nagainukib. ¹² Nagpinakitluoy ro mga maeain nga espirito kay Jesus. Sinanda “Idto lang kami paadtona sa mga baboy ngato agod makasueod kami kanda.” ¹³ Ginsugtan sanda ni Jesus, “Sige, adto kamo idto.” Nagguwa dayon sanda sa tawo ag nagsueod sa mga daywang libo ngato nga ka baboy. Nagdaeaeagan dayon ratong mga baboy papanaog sa bukid hasta nagkaeahueog sa banglid ag tumugpa sa dagat ag nagkaeaeumos.

¹⁴ Pagkakita ku mga nagabantay it baboy ngato sa natabo hay nagdaeaeagan sanda sa banwa ag sa mga kabaryohan ag ginsinugid nanda sa mga tawo idto ro natabo. Pagkabati kato ku mga tawo hay nag-adto sanda kay Jesus agod hisayran nanda kon ano gid ro natabo. ¹⁵ Haabutan nanda idto si Jesus ag ro tawo nga ginsudlan anay it mga demonyo. Nagapungko imaw nga nakaeambong eon ag mayad eon ro anang paino-ino. Pagkakita kato ku mga tawo hay hinadlukan sanda. ¹⁶ Ginsinugid ku mga nakasaksi ro natabo sa tawo nga ginsudlan anay it mga demonyo ag pati man ro parti sa mga baboy. ¹⁷ Ginhinyo dayon si Jesus ku mga tawo nga tagaidto nga maghalin sa andang lugar.

¹⁸ Tag manogsakay eon si Jesus sa baroto, ro tawo nga ginsudlan anay it mga demonyo hay naghininyo nga pamunton imaw. ¹⁹ Pero owa si Jesus magsugot ag ginsugo nana tag tawo, “Uli sa inyo ag sugiran mo ro imong pamilya parti sa tanan nga ginhimo kimo it Ginuo ag kon mauno kabahoe ro anang kaeuoy kimo.” ²⁰ Nagpanaw dayon rondato nga tawo ag nag-adto imaw sa mga lugar nga sakop it

⁵5:9 Sa Griego, ro bisaea nga ginggamit dikara hay “legion” nga ro kahueugan hay an-om nga libo nga soldado.

Napueong ka Syudad^t ag ginsinugid nana sa mga tawo ro tanan nga ginhimo kana ni Jesus. Hangawa gid kara ro mga tawo nga nakabati.

Ginpamayad ni Jesus Ro Unga ni Jairus ag Ro Bayi nga Ginadugo

(Mt 9:18-26; Lu 8:40-56)

²¹ Pagtabok eon man nanday Jesus sa Dagat it Galilea, abo nga mga tawo ro nagtueumpok idto kana sa baybayon. ²² May nag-abot dayon nga sangka manogdumaea it sinagoga sa ratong lugar nga si Jairus ro ngaean. Pagkakita nana kay Jesus hay naghapa imaw sa anang atubang ag ²³ nagpakitluoy gid. Hambae nana, “Nagatagumatayon ro akong unga nga bayi. Ngani kon mahimo hay sumunod ka sa amon ag imo nga itungtung ro imong alima kana agod magmayad imaw ag indi mamatay.” ²⁴ Ngani nagsunod si Jesus kana pauli ag kaabo-abo man nga mga tawo ro nagsueunod kanda nga nagadueutdotan.

²⁵ Kaibahan sa mga tawo ngato nga nagsunod kay Jesus hay sangka bayi nga dose anyos eon nga ginadugo. ²⁶ Abo eon nga mga manogbueong ro anang haadtunan ag sari-sari eon nga mga pagbueong ro anang haagyan nga indi eon nana matakuran. Naubos eon ro anang kwarta sa pagpinabueong pero imbis nga magmayad hay mas naggrabi pa ngani imaw. ²⁷ Nakabati imaw parti sa mga pagpangmayad ni Jesus ngani pagkasayod nana nga gaagi si Jesus hay nagdudut gid imaw sa mga tawo ag nagpaeapit sa may likod nana. Ana dayon nga gintabing ro ay Jesus nga eambong ²⁸ ay sa anang isip, “Kon hitabing ko bisan ro ana eang nga eambong hay magamayad gid ako.” ²⁹ Pagkatabling nana ku eambong ni Jesus hay nagpundo eagi ro pagdugo kana. Habatyagan nana nga nagmayad eon imaw sa anang baeatian.

³⁰ Nakabatyag eagi si Jesus nga may nagguwa nga gahom kana ngani umatubang imaw ag nagpangutana sa mga tawo, “Sin-o ro nagtabing ku akon nga eambong ay?” ³¹ Nagsabat ro anang mga sumueunod, “Sayod mo gid nga abo nga mga tawo ro nagadinutdot kimo, ham-an it mangutana ka pa kon sin-o ro nagtabing kimo?” ³² Pero gintinueok ni Jesus ro mga tawo nga nagapalibot kana ag gin-inusoy kon sin-o ro nagtabing kana. ³³ Sayod ku bayi ro ana ngatong ginhimo ag kon ano ro natabo kana ngani nagkinurog imaw sa kahadlok. Nagpaeapit imaw kay Jesus, naghapa sa anang

^t5:20 Sa Griego, ro ngaean ku lugar hay Decapolis nga ro kahueugan hay Napueong ka Syudad. Isaea ra nga ka maeapad nga lugar kon siin may napueong ka syudad nga nagatilibyog.

atubang ag ginsugid ro matuod. ³⁴ Naghambae kana si Jesus, “Nang, nagmayad ka tungod nagsalig ka kakon. Panaw eon nga may kalinong sa imong tagipusuon ay mayad ka eon gid sa imo ngatong masakit.”

³⁵ Samtang gahambae kara si Jesus, may mga nag-abot halin sa baeay ni Jairus nga nagsugid kana, “Owa eo’t-a ring unga. Mayad lang siguro nga indi mo eon pag-awaton ro manogturo.” ³⁶ Habatian ni Jesus ro ginhambae ku tawo ngato kay Jairus pero ginhambae nana si Jairus, “Ayaw it mahadlok. Magtuo ka eang kakon.”

³⁷ Nagpadayon sanda it adto sa ay Jairus nga baeay, pero owa eon si Jesus it ibang ginpasunod kanda kundi si Pedro ag ro magmanghod nga si Santiago ag si Juan. ³⁸ Pagkaabot nanday Jesus sa anday Jairus hay hakita nanda nga nagakinagubot ro mga tawo idto ag kabati man sanda it maemae nga pag-inueahab ag pagnginuyngoy.

³⁹ Nagsueod sanda sa baeay ag naghambae si Jesus sa mga tawo idto, “Ham-an it gakinagubot ag gatinangis kamo? Bukon it patay ro unga ngara. Gakataueog man lang imaw.” ⁴⁰ Anda’t-a nga ginhinibaygan si Jesus nga may daea nga pag-intrimis. Ngani ginpaguwa nana sanda ag tapos hay gindaea nana ro mga ginikanan it unga ag

ro anang tatlong ka sumueunod sa kwarto nga nahamtangan it unga. ⁴¹ Ginpaeapitan ni Jesus ro unga ag ginbuytan sa alima ag ginhambae, “Talita kum!” nga ro buot hambaeon hay “Nene, ginahambae ko kimo nga magbangon ka!” ⁴² Nagbangon eagi ro unga ag nagtikang-tikang. Dose anyos eon rato imaw. Hangawa gid it duro ro anang mga ginikanan ag ro mga sumueunod ni Jesus pagkakita nanda ku natabo ngara. ⁴³ Ginbibilinan gid sanda ni Jesus nga owa dapat it ibang makasayod ku natabo ngato. Ginhambae man ni Jesus ro mga ginikanan, “Pakan-a ninyo imaw.”

Owa Gid Pagtahura si Jesus ku Anang mga Kasimanwa sa Nazaret

(Mt 13:53-58; Lu 4:16-30)

6¹ Naghalin si Jesus ag ro anang mga sumueunod sa anday Jairus nga lugar ag nagbalik sa Nazaret nga banwa nga ginbahuean ni Jesus. ² Pagka-Adlaw it Inogpahuway, si Jesus hay nag-adto sa sinagoga idto ag nagturo. Ro kaabo nga mga tawo nga nagapamati kana hay hangawa gid it duro ag nagpaeangutan-an, “Siin man imaw nagbuoe ku mga ginapangturo nana ngara ag sin-o man ro nagtao kara kana it kaaeam? Ag siin man imaw nagbuoe ku anang gahom nga makaobra it mga milagro? ³ Karpentero man lang ra imaw

nga unga ni Maria. Ag ro anang mga igmanghod kara hay sanday Santiago, Jose, Judas ag Simon. Ag iya man lang ngani gaistar do anang mga igmanghod nga bayi.” Ngani owa gid sanda magtuo kana.

⁴Naghambae si Jesus kanda, “Bisan siin nga lugar hay ginapadunggan gid ro propeta pero owa imaw ginapadunggi ku ana mismo nga mga kasimanwa, mga igbata ag pamilya.” ⁵⁻⁶Hangawa gid imaw dahil owa gid ro mga tawo idto nagpati kana. Mawron nga owa imaw nag-obra idto it milagro mageuwas sa pagpamayad sa pilang bilog nga mga masakiton nga anang gintungtungan ku anang mga alima.

Ginpapanaw ni Jesus ro Anang Dose nga ka Sumueunod Agod Magwali ag Magpangmayad

(Mt 10:1-15; Lu 9:1-6)

Pagkatapos, naglinibot si Jesus sa mga kabaryohan ag nagturo sa mga tawo idto. ⁷Owa magbuhay, ginpatipon ni Jesus ro dose nana nga ka mga sumueunod ag ginsugo nana sanda nga magpanaw it tig-daywa-daywa ag gintaw-an nana sanda it otoridad ag gahom nga magsuboe it mga maeain nga espirito.

⁸Ginbilinan sanda ni Jesus, “Kon magpanaw kamo, ayaw kamo it daea bisan ano kundi baston eang ag ayaw man kamo magbaeon it pagkaon ag kwarta. Ayaw man kamo magdaea it bag. ⁹Puydi kamo magsuksok it sandalyas pero ayaw kamo it baeon it ilislan. ¹⁰Kon ginabaton kamo sa sangka baeay hay idto eang kamo magdayon hasta nga maghalin eon kamo sa lugar ngaron. ¹¹Kon may hiadtunan kamo nga lugar nga indi magbaton ag indi magpamati kinyo ro mga pumueuyo, aywani sanda. Ag kon maghalin kamo sa lugar ngaron hay pagpaga ro tapu-tapu sa inyong siki bilang tanda nga mahigko sanda sa mata it Dyos dahil owa nanda pagbatuna ro mensahi halin kana.”^u

¹²Nagpanaw dayon ro mga sumueunod ag nagwali sa mga tawo nga dapat sanda nga maghinuesoe. ¹³Abo nga mga maeain nga espirito nga nagsueod sa mga tawo ro ginsuboe ku mga sumueunod.

^uRo mga owa gabaton ku mensahi it Dyos parti kay Jesus hay pareho man nga mahigko sa mata it Dyos ag ro mga gasugid kanda ku mensahi hay matsa hatapnan ku kahigko ngaron. Ro pagpagpag ku tapu-tapu sa andang siki hay tanda nga andang ginabuoe ro kahigko nga nakatapon kanda. Mabasa man ra sa Mateo 10:14 ag Lukas 9:5 ag Lukas 10:11.

Abo man nga mga masakiton ro andang ginhibo it eana ag ginpamayad.

Ro Pagpatay kay Juan nga Manogbawtismo

(Mt 14:1-12; Lu 9:7-9)

¹⁴Owa mabuhayi hay habatian ni Haring Herodes^v ro ginaobra ngara ni Jesus tungod nangin bantog eon gid imaw. May mga nagahambae, “May gahom ron si Jesus nga mag-obra it milagro ay imaw tag si Juan nga Manogbawtismo anay nga nabanhaw.”

¹⁵Ginahambae man ku iba, “Tag propeta ron imaw nga si Elias anay nga nabanhaw.” Hambae pa gid ku iba, “Propeta ron imaw pareho ku mga propeta kato anay.” ¹⁶Pagkabati ni Herodes ku ginhambae ku mga tawo, naghambae imaw, “Imaw ron tag si Juan anay nga Manogbawtismo nga akon nga ginpapugutan it ueo. Nabanhaw imaw!”

¹⁷Naghambae karon si Herodes dahil sa anang gin-obra kato kay Juan. Kato abi hay ana nga ginpadakop si Juan ag ginpaprisko agod sundon ro gusto ni Herodias. Rayang si Herodias hay hipag^w ni Herodes nga anang gin-agaw kay Felipe nga anang igmanghod.

¹⁸Tungod kara hay ginhambaean ni Juan si Herodes, “Ginabawae ku kasuguan it Dyos ro imong pag-asawa sa asawa ku imong igmanghod.”^x ¹⁹Sa ginhambae ngara ni Juan hay gindumtan imaw ni Herodias ag gusto nana ra nga ipapatay. Pero indi nana ra mahimo ²⁰tungod ginataha ag ginaprotektahan ni Herodes si Juan ay hasayran nana nga matarong ag balaan nga tawo si Juan. Naila magpamati si Herodes kay Juan bisan nagalitik gid ro anang ueo sa mga ginahambae nana kara.

²¹Pero ku ulihi hay nakakita gid si Herodias it tama nga kahigayunan nga matigayon ro anang handom. Tag adlaw kato it pagselebrar ku pagkatawo ni Herodes hay nagpakaon imaw ku anang mga dungganon nga opisyaes ku anang palasyo, mga opisyaes it

^v6:14 Si Herodes ngara hay si Herodes Antipas nga unga ni Herodes nga hari tag si Jesus hay eapsag pa eang. Ro ana gid-a nga titulo hay ‘tetrarco’ nga puepareho it gobernador ugaling sa isip it mga tagaRoma nga ginsueatan ni Marcos, ro anang rangko hay pareho it hari.

^w6:17 Si Herodias hay bukon eang it hipag ni Herodes kundi ana pa ra nga gumankon ay magmaeanghod sanday Herodes, Felipe ag ro tatay ni Herodias.

^x6:18 Mabasa ra sa Levitico 18:16 ag Levitico 20:21.

kasoldadohan, ag mga haeangdon ag daeagkong mga pumueuyo it Galilea.

²² Sa ruyon nga katipon hay sumueod ro unga nga daeaga ni Herodias ag nagsaot ag naila gid ro hari ag ro anang mga kaibahan nga nagakaon. Ngani ginpangutana ku hari ro unga ni Herodias, “Ano, Nene, ro imong gusto? Hambaean eang ay bisan ano hay itao ko ron kimo.” ²³ Ag nanumpa pa gid imaw sa daeaga. Hambae nana, “Bisan ano ro imong pangayuon hay itao ko gid kimo, bisan ro katunga pa ku akon nga ginharian.”

²⁴ Nagguwa anay ro daeaga ag nagpangutana sa anang ina, “Nay, ano ro akong pangayuon sa hari?” Nagsabat si Herodias, “Pangayua ro ueo ni Juan nga Manogbawtismo.” ²⁵ Nagbalik eagi ro daeaga sa atubang it hari ag naghambae, “Taw-an kakon nga nakabutang sa bandehado ro ueo ni Juan nga Manogbawtismo makaron eagi.”

²⁶ Nasubo it duro ro hari pero tungod nakapanumpa eon imaw sa atubang ku anang mga bisita, ngani nahuya imaw nga balibaran ro pangayo ku daeaga. ²⁷ Ngani ginsugo eagi ku hari ro anang berdugo nga daehon kana ro ueo ni Juan. Nag-adto ro berdugo sa prisohan ag ginpugutan it ueo si Juan. ²⁸ Pagbalik nana hay daea eon nana ro ueo ni Juan nga Manogbawtismo nga nakabutang sa bandehado. Gintao nana ra sa daeaga ag gintao man ra dayon ku daeaga sa anang ina. ²⁹ Pagkasayod ku mga sumueunod ni Juan ku natabo, ginbuoe nanda ro eawas ni Juan ag gineubong sa eungib.

Ginpakaon ni Jesus ro Sobrang Limang Libo Paagi sa Anang Gahom

(Mt 14:13-21; Lu 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰ Pagkatapos ku andang panaw hay nagbalik ro mga apostoles kay Jesus. Ginsigid dayon nanda kana ro tanan nandang gin-obra ag ginturo. ³¹ Kaabo-abo nga tawo nga may maabot ag may mapanaw nga owa eon sanday Jesus it oras bisan nga magkaon. Mawron nga naghambae imaw sa anang mga sumueunod, “Mus, maadto kita sa lugar nga owa it kabeayan agod makapahuway-huway kita.”

³² Ngani nagsakay sanday Jesus sa baroto ag nag-adto sa lugar nga owa it kabeayan agod sanda-sanda eang idto. ³³ Tag nagapanaw sanda hay hakita sanda it abo nga mga tawo ag hakilaea nanda sanday Jesus. Ag nagdaeaeagan ro mga tawo ngato halin sa tanan nga banwa paadto sa lugar nga ginapaadtunan nanday Jesus pero

hauna sanday Jesus nga nakaabot idto.^y ³⁴ Pagpanaog nanda hay hakita ni Jesus ro kaabo-abo nga mga tawo nga nageabotan.^z Naeuoy gid imaw kanda ay pareho sanda it mga karnero nga owa it gabantay. Ngani abo ro ginturo kanda ni Jesus.

³⁵ Tag hapon eon nga mayad hay nagpaeapit kay Jesus ro anang mga sumueunod ag naghambae, “Hapon eon nga mayad ag owa pa rikara it kabeayan. ³⁶ Mayad siguro nga papanawon eon naton ro mga tawo ngara idto sa mga baeay sa kaumahan ag kabaryohan agod makabakae sanda it pagkaon.”

³⁷ Pero nagsabat si Jesus kanda, “Kamo mismo ro magtao it pagkaon kanda.” Naghambae sanda, “Bisan magbakae pa kita it 200 ka denaryo^a nga tinapay hay kueang 't-a sa kaabuon ngara nanda.”

³⁸ Ginpangutana sanda ni Jesus, “Pilang bilog ro tinapay una?^b Tan-awa abi ninyo.” Pagbalik nanda hay nagsugid sanda, “Limang ka tinapay gid lang ag daywang ka isda.”

³⁹ Ginsugo dayon ni Jesus ro anang mga sumueunod nga patipunon ro mga tawo ag papungkuon it grupo-grupo sa hilamunon. ⁴⁰ Ngani nagpungko ro mga tawo, may mga grupo nga mga tig-singkwenta ka tawo ag may mga tig-sang gatos man nga ka tawo sa iba pang mga grupo. ⁴¹ Ginbuoe dayon ni Jesus ro limang ka tinapay ag daywang ka isda. Nagtangda imaw sa eangit ag nagpasaeamat sa Dyos. Ginpihak-pihak na dayon ro mga tinapay ag gintao sa anang mga sumueunod agod ikapanueupod sa mga tawo. Ginhueueay man dayon nana ro daywang ka isda ag ginpapanueupod man sa tanan nga mga tawo. ⁴² Nagkaon sanda tanan hasta nagkaeabusog. ⁴³ Pagkatapos, gintipon ku mga sumueunod ro mga habilin nga tinapay ag isda ag nakapuno sanda it dose ka kaing. ⁴⁴ Kon ro mga eaki eang ro huyapon hay mga limang libo ro nakakaon ku adlaw ngaron.

^y6:33 Sa Griego, raya hay “hauna pa it abot sanda kanda”. Abo nga nagaisip nga ro kahueugan kara hay hauna pa kanday Jesus nakaabot ro mga tawo pero sa Juan 6:1-5 hay mabasa nga hauna it abot sanday Jesus kaysa sa mga tawo.

^z6:34 Sa Griego, “ag pagpanaog nana hay hakita nana ro kaabo-abo nga mga tawo”. Owa ra nagakahueugan nga kat nanaog sanday Jesus sa baroto hay hakita nanda ro mga tawo nga nag-eabotan sa baybay ay suno sa Juan 6:1-5, sanday Jesus hay hauna it abot ag nagsaka sanda sa bukid. Pagpanaog eon nanda sa bukid hay dikato eon nanda hakita ro kaabo-abong tawo nga nageabotan.

^aRo sang denaryo hay sang adlaw nga sweldo it sangka trabahador.

^bSa Griniyego raya hay ‘Pilang bilog ro inyong tinapay.’ Pero sa Juan 6:9, masayran naton nga ro tinapay ngato ag isda hay ana it sangka unga.

Nagtikang si Jesus sa Ibabaw it Tubi

(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)

⁴⁵ Pagkatapos eagi kara, hay ginpasakay ni Jesus sa baroto ro anang mga sumueunod ag ginpauna it tabok paadto sa banwa it Betsaida ay ginpapauli pa nana ro mga tawo. ⁴⁶ Pagkapapanaw nana ku mga tawo hay nagsaka imaw sa bukid idto agod magpangamuyo sa Dyos.

⁴⁷ Tag nagasalikaeom eon, ro baroto hay idto eon sa tunga it dagat^c ag si Jesus ma't-a hay idto nga isaea sa takas. ⁴⁸ Hakita nana nga ginalisdan ro anang mga sumu eunod sa paggaod ay gasubeang sanda sa hangin. Tag aga-aga eon, nagtikang imaw sa ibabaw it tubi paadto kanda. Ginataliwanan kunta nana sanda ⁴⁹⁻⁵⁰ ugaling hay hakita nanda tanan imaw nga nagatikang sa ibabaw it tubi ngani hinadlukan sanda ag nagsilinggit ay eaom nanda hay mueto imaw.

Naghambae eagi kanda si Jesus, "Isuga ro inyong buot! Ako ra. Ayaw kamo it kahadlok." ⁵¹ Nagsakay dayon imaw sa baroto ag nagpundo ro hangin. Hangawa gid it duro ro anang mga sumueunod ⁵² ay bisan hakita nanda kaina ro mabahoe nga milagro nga pagpakaon nana it limang ka tinapay sa sobra sa limang libong ka tawo hay owa pa gid nanda hakilaea kon sin-o gid imaw. Matsa mga dungan gid sanda.

Ginpamayad ni Jesus ro mga Masakiton sa Genesaret

(Mt 14:34-36)

⁵³ Nagpadayon sanda it pagtabok ag nakaabot sanda sa lugar it Genesaret ag idto sanda nagdungka. ⁵⁴ Pagkapanaog nanda sa baroto hay hakilaea eagi it mga tawo si Jesus ⁵⁵ ngani nagdali-dali sanda it daeagan paadto sa tanan nga kabanwahan sa rato nga lugar ag ginsugid nanda nga nag-abot imaw. Ag kon hibatian nanda kon siin si Jesus hay ginadaea dayon idto kana ku mga tawo ro andang mga masakiton nga nagaeubog sa andang mga eugban. ⁵⁶ Bisan siin mag-adto si Jesus, sa mga kabanwahan man o mga kabaryohan o kaumahan o tindahan hay ginadaea idto ro mga masakiton ag ginabutang nanda kon siin imaw gaagi. Ginapinangabay nanda imaw kon puydi hay sugtan nana ro mga masakiton nga tabingon

^c6:47 Ro kaeayo halin sa andang ginhalinan hay mga 5 o 6 nga kilometro. Mabasa man ra sa Juan 6:19.

nanda bisan ro gayad eon lang ku ana nga eambong. Ag ro tanan nga nakatabing kato hay nagmaeayad.

Ginhambaean ni Jesus ro mga Pariseo ay Ginatuman Nanda ro Andang mga Kaugalian Imbis nga ro Kasuguan it Dyos

(Mt 15:1-20)

7¹ Kaisaea kato, ginpaeapitan si Jesus it mga Pariseo ag ku mga maestro it Kasuguan nga idto naghalin sa Jerusalem. ² Hakita nanda nga ro iba ku ay Jesus nga mga sumueunod hay nagakaon eagi bisan owa pa sanda makahimo it ritwal sa pagpalibanaw agod mangin malimpyo kuno sanda sa panueok it Dyos.

³ Ro mga Pariseo pareho ku tanan nga mga Judio hay owa gakaon kon owa pa sanda makahimo ku ritwal sa pagpalibanaw it alima suno sa andang kaugalian nga ginturo kanda ku andang mga taehaon nga mga kalolo-lolohan. ⁴ Owa man sanda gakaon eagi kon maghalin sanda sa tindahan kon owa pa sanda makahimo it ritwal sa pagpalibanaw. Abo pa ro andang mga ginasunod nga mga kaugalian pareho it paalin ro paghugas it tasa, pitsel, ag mga saway nga mga kasirola.

⁵ Pagkakita nanda sa gin-obra ku ay Jesus nga mga sumueunod hay ginpangutana nanda imaw, “Ham-an it owa ginasunda ku imong mga sumueunod ro kaugalian nga ginturo pa ku atong mga taehaon nga mga kalolo-lolohan? Haron, gakaon eo’t-a sanda bisan mahigko pa sa mata it Dyos ro andang alima.” ⁶ Nagsabat si Jesus, “Tama gid ro hambae ni Propeta Isaias parti kinyo nga mga ipokrito kamo. Sa ginsueat ni Isaias, naghambae ro Dyos:

‘Ginapadunggan ako ku mga tawo ngara sa andang mga ginahambae,

pero maeayo ro andang buot kakon.

⁷ Owa it pueos ro andang pagsimba kakon

ay ro andang ginaturo nga akon kuno nga kasuguan hay kasuguan nga gin-obra man lang it tawo.’ ”^d

⁸ Naghambae si Jesus, “Inyo nga gintalikdan ro kasuguan it Dyos ag ro inyo’t-a nga ginapaeabi hay ro mga kaugalian it tawo.

⁹ Eaom ninyo hay kamayad-mayad gid-a kamo ay owa eon ninyo ginainatuha ro kasuguan it Dyos agod eang tumanon ro inyong mga kaugalian. ¹⁰ Halimbawa, ginpasueat it Dyos kay Moises nga, “Tahura

^d7:7 Mabasa man ra sa Isaias 29:13.

ro inyong mga ginikanan^e ag ‘sentensyahi it kamatayon ro bisan sin-o nga maghambae it maeain sa anang mga ginikanan.’^f ¹¹ Pero kon kinyo hay puydi nga hambaeon it unga sa anang ginikanan nga, ‘Buligan ko kunta kamo ugaling ro akon nga inogbulig kinyo hay korban nga ro buot hambaeon hay kinapangako ko eot-a nga ihaead sa Dyos.’ ¹² Ngani owa eon dayon ninyo imaw ginasugti nga gamiton ro anang ginahambae nga korban agod ibulig sa anang mga ginikanan. ¹³ Ginabaliwala ninyo ro hambae it Dyos por dahil eang sa inyong mga kaugalian. Ag abo pa ro inyong ginaobra nga makaraya.” ¹⁴ Tapos hay ginpapaeapit ni Jesus kana ro mga tawo ag ginhambae, “Pamati kamo tanan ag eubta ro akon nga ihambae kinyo. ¹⁵ Bukon t’a it ro ginakaon it tawo ro makapahigko kana sa mata it Dyos kundi ro maeain nga nagahalin sa anang kabubut-on.

¹⁶ ^{g17} Tapos, gin-aywanan nana ro mga tawo ag nagsueod sa baeay. Ginsunod man imaw idto ku anang mga sumueunod ag ginpangutana kon ano ro kahueugan ku ana ngato nga ginhambae. ¹⁸ Nagsabat imaw, “Ano? Pati baea kamo hay owa man kaeubot? Owa baea ninyo maeubti nga bisan ano ro kan-on it tawo hay indi ra makapahigko kana sa mata it Dyos? ¹⁹ Tungod gasueod eang ra sa anang tiyan ag gaguwa man dayon, owa ra nagasueod sa anang tagipusuon.” (Ro buot hambaeon kara hay puyding makaon ro tanan nga klase it pagkaon.) ²⁰ Naghambae pa gid imaw, “Ro mga maeain nga nagahalin sa kabubut-on it tawo ro nagapahigko kana sa mata it Dyos. ²¹ Sa kabubut-on abi it tawo nagahalin ro mga maeain nga handom nga natatueod kana nga mag-obra it maeain pareho it paghulid sa bukun it asawa, pagpanakaw, pagpatay, ²² pagpangawatan, paghinangoe, pagpanghalit sa isigkatawo, pagpangluko, pagpadaea-daea sa mga maeain nga kailigbon it eawas, pagkamahisa, pagpakaelain sa anang isigkatawo, pagkabugaeon, ag pagpadungoe. ²³ Raya nga mga maeain nga buhat nga nagahalin sa tagipusuon it tawo ro nagapahigko kana sa mata it Dyos.”

^e7:10 Mabasa man ra sa Exodo 20:12 ag sa Deuteronomio 5:16.

^f7:10 Mabasa man ra sa Exodo 21:17 ag sa Levitico 20:9.

^g7:17 Kaaboan ku pinakaulihi nga kopya it Sagrado nga Kasueatan sa Griego hay gintapoe ro bersikulo 16: “Tamnan sa inyong paino-ino ro akon nga ginahambae kinyo.”

Ro Pagtuo it Bayi nga Bukon it Judio

(Mt 15:21-28)

²⁴ Pagkatapos hay naghaling sanday Jesus sa lugar it Genesaret ag nag-adto sa lugar nga sakop it Tiro^h. Pag-abot idto hay nagdayon sanda sa sangka baeay. Owa naila si Jesus nga may makasayod nga idto imaw ugaling hasayran man gihapon ku mga tawo. ²⁵ May isaeang ka bayi nga may unga nga bayi nga ginsudlan it maeain nga espirito. Pagkabati nana nga idto si Jesus hay umadto eagi imaw idto kana. Pag-abot idto hay naghapa imaw sa atubang ni Jesus ²⁶ ag nagpakitluoy nga subueon sa anang unga ro demonyo. Bukon it Judio ro bayi ngato kundi tagaFenicia nga sakop ku probinsya it Syria. ²⁷ Pero ginhambaean imaw ni Jesus, “Unahon ko anay it pagbulig ro mga Judio. Kon paeabyon ko abi ikaw hay matsa ginbuoe ko ro pagkaon it mga unga ag gin-itsa eang sa ayam.” ²⁸ Pero nagsabat ro bayi, “Tama ron, Ginuo, pero bisan ngani ro mga ayam hay gakaon man it mga muhmoh it mga unga nga gakahueog sa idaeom it lamisa.” ²⁹ Naghambae si Jesus, “Dahil manami ro imong sabatⁱ, uli eon ay hasuboe ko eon ro demonyo sa imong unga.” ³⁰ Nag-uli eagi ro bayi ag haabutan nana sa anda ro anang unga nga nagaubog sa katre nga mayad eon ay naghaling eon matuod kana ro demonyo.

Ginpamayad ni Jesus ro isaeang ka Buyon

³¹ Pagkatapos, naghaling sanday Jesus sa lugar ngato nga sakop it Tiro. Nag-agi sanda sa Sidon ag sa mga lugar nga sakop it Napueong ka Syudad paadto sa Dagat it Galilea^j. ³² May mga tawo nga nagdaea kay Jesus ku andang amigo nga buyon. Nagpakitluoy sanda kay Jesus nga itungtung nana sa buyon ro anang alima agod magmayad ra. ³³ Gindaea ni Jesus paeayo sa abong tawo ratong buyon. Ginsutsot dayon nana ro anang tudlo sa daywang ka dueunggan ku buyon. Nagpila dayon imaw ag tapos hay ginhibo nana rato sa dila it eaki. ³⁴ Nagtangda dayon si Jesus sa eangit ag nagpanghako^k ag ginhambae nana sa inAramaic, “Ephpatah!” Ro kahueugan kara hay ‘Magbukas ka’. ³⁵ Ag insigida hay nakabati ro eaki, ro anang dipekto

^hRo Tiro hay owa hasakpi ku nasyon it mga Judio.

ⁱ7:29 Manani ro anang sabat ngato dahil gapakilaea rato nga nagatuo imaw kay Jesus nga obrahon ni Jesus ro anang ginapangabay.

^jRo mga lugar dikara hay lugar pa it mga bukon it Judio.

^k7:34 Basi nagpanghako^e si Jesus ay naeuoy imaw sa buyon ngato.

sa paghambae hay nabuoe ag nakahambae eon imaw it mayad. ³⁶ Ginpaandaman ni Jesus ro mga tawo, “Ayaw gid kamo it sugid bisan kanyo ku inyong hakita.” Pero bisan ginpinaandaman sanda ni Jesus, nagsinugid man gihapon sanda. ³⁷ Hangawa gid sanda it duro ag naghambae sanda, “Puro gid-a mayad ro tanan nana nga gin-obra! Hamak mo, hapamayad nana ro mga uwaw ag ro mga bungoe.”

Ginpakaon ni Jesus ro Sobrang Ap-at nga ka Libo nga ka Tawo Paagi sa Anang Indi Matupungan nga Gahom

(Mt 15:32-39)

8 ¹ Pagkatapos kato, abo eon man nga mga tawo ro nagtueumpok kay Jesus. Tag ubos eon ro andang pagkaon hay gintawag ni Jesus ro anang mga sumueunod ag ginhambae, ² “Naeuoy ako sa kaabong mga tawo ngara ay tatlong adlaw eon nga iya sanda kaibahan nakon ag ubos eon ro andang baeon nga pagkaon. ³ Kon paulion ko man ra sanda nga owa it kinaon hay basi magkaealipong sanda sa daean ay maeayo pa abi ro ginaulian ku iba kanda kara.”

⁴ Nagsabat ro anang mga sumueunod, “Siin abi kita mabuoe it ipakaon karon kanda ay owa gid it kabaeayan riya?”

⁵ “Pilang bilog ro inyong tinapay?” pangutana kanda ni Jesus. “Pito,” sabat nanda.

⁶ Ginpaplaster dayon ni Jesus ro mga tawo sa eugta. Ginbuoe dayon nana ro pitong ka tinapay ag ana ra nga ginpasaeamatan sa Dyos. Ginpihak-pihak na dayon rato ag gintao sa anang mga sumueunod ag ginpapanueupod rato sa mga tawo. ⁷ May anda man nga pilang bilog nga isda. Ana man rato nga ginpasaeamatan sa Dyos ag ginpapanueupod sa mga tawo.

⁸ Nakakaon ro tanan nga mga tawo hasta nga nabusog gid sanda ag may habilin pa nga pitong ka kaing ku anda ngato nga pagkaon.

⁹ Mga ap-at nga libo¹ ro nakakaon ku adlaw ngato. Pagkatapos, ginpauli ni Jesus ro mga tawo. ¹⁰ Nagsakay dayon imaw sa baroto kaibahan ro anang mga sumueunod ag nagpaagto sanda sa lugar nga ginatawag nga Dalmanuta.

¹Ro ap-at nga libo ngato hay mga eaki eang pero may idto man nga mga bayi ag mga unga. (Basaha sa Mateo 15:38.)

Ginpangisgan ni Jesus ro mga Pariseo nga Nagatesting Kunta Kana

(Mt 12:38-42; Mt 16:1-4; Lu 11:29-32)

¹¹ Pag-abot idto ni Jesus hay gin-adtunan imaw it mga Pariseo ag nakigbais kana. Gusto nanda imaw nga testingan ngani ginapaobra kunta nanda imaw it milagro sa kaeangitan bilang pamatuod nga pinadaea imaw it Dyos.

¹² Nagpanghakoe eon lang si Jesus sa anang kanaw-ay ag naghambae, “Ham-an baea it ginausuyan ako ku mga tawo sa rayang tyempo it milagroso nga pamatuod kon sin-o gid ako? Matuod rang ginahambae kinyo nga bisan magkainalin hay owa it milagroso nga pamatuod nga ipakita sa makarayang klasi it mga tawo.” ¹³ Ana dayon nga tinalikdan ro mga Pariseo ag sumakay imaw ag ro anang mga sumueunod sa andang baroto patabok sa dagat.

Nagpaandam si Jesus Parti sa Saea nga Turo ku mga Pariseo ag ni Herodes

(Mt 16:5-12)

¹⁴ Tag nagapatabok eon sanda sa dagat, hapan-uhan ku ay Jesus nga mga sumueunod nga sambilog eon lang ro andang tinapay ay halipat sanda nga magbaeon. ¹⁵ Naghambae dayon si Jesus, “Mag-andam gid kamo sa pangpaalsa it tinapay ku mga Pariseo ag sa pangpaalsa it tinapay ni Herodes.”

¹⁶ Pagkabati kara ku mga sumueunod hay nag-istorya sanda kon ano ro buot hambaeon ni Jesus. Hambae nanda sa kada isaea, “Ginhambae siguro nana ron ay sayod nana nga owa kita it baeon nga tinapay.”^m

¹⁷ Sayod ni Jesus ro andang ginabaisan ngani naghambae imaw kanda, “Ham-an it nagabinais kamo nga owa kamo it baeon nga tinapay? Owa gihapon kamo kaeubot ay? Matsa mga dungean’t-a kamo. ¹⁸ May inyong mga mata hay ham-an it indi kamo kakita? May inyo man nga mga dueunggan hay ham-an it indi kamo kabati? Hadumduman baea ninyo ¹⁹ kon pilang ka kaing ro inyong hatipon nga sobra tag ginpakaon ko kato ro limang libo sa lima eang nga ka tinapay?”

^m8:16 Pero ro minatuod nga gustong hambaeon ni Jesus hay matsa pangpaalsa it tinapay ro mga ginaturo it mga Pariseo. Mabasa man ra sa Mateo 16:12.

“Dose,” andang sabat. ²⁰ “Hay tag ginpakaon ko ro ap-at nga libo sa pito eang nga ka tinapay, pilang ka kaing ro inyong hatipon nga sobra?”

“Pito,” sabat nanda. ²¹ Naghambae dayon imaw kanda, “Kita ninyo! Pero owa gihapon kamo kaeubot.”

Ginpamayad ni Jesus ro Sangka Bulag sa Betsaida

²² Pag-abot nanday Jesus sa banwa it Betsaida, may mga tawo nga nagdaea kana it isaeang ka bulag. Ginpangabay nanda si Jesus nga buytan ro bulag ngato agod nga makakita. ²³ Gin-guyod ni Jesus ro bulag ag gindaea sa liwan it banwa. Ginpil-an na dayon ro mga mata ku bulag ag gintungtungan na ra ku anang alima. Ginpangutana nana dayon ro bulag, “May hakita ka eon?”

²⁴ Nagtan-aw imaw sa anang libot ag nagsabat, “Huo, kakita ako it mga tawo ugaling hay matsa kahoy sanda nga nagatikang.”

²⁵ Ginbuytan it uman ni Jesus ro ana karang mga mata. Pagkatapos hay nagtueok ro eaki sa anang palibot ag hapan-uhan nana nga nakakita eo’t-a imaw it mayad. ²⁶ Ginpauli dayon imaw ni Jesus pero ginhambaean imaw, “Ayaw it agi sa banwa ag magpanugid-sugid nga mayad ka eon.”

Ginpahayag ni Pedro nga si Jesus ro Maneuewas nga Ginpadaea it Dyos

(Mt 16:13-20; Lu 9:18-21)

²⁷ Naghalin si Jesus ag ro anang mga sumueunod sa banwa it Betsaida ag nagpanaw paagto sa mga kabaryohan it banwa it Cesarea Filipos. Tag nagapamanawon sanda, ginpangutana nana ro anang mga sumueunod, “Sin-o kuno ako kon sa mga tawo?”

²⁸ Nagsabat sanda, “May gahambae nga si Juan nga Manogbawtiso ka kuno. Kon sa iba ma’t-a, ikaw kuno kat si Elias anay. Sa iba pa gid hay isaea ka kuno sa iba pang mga propeta kato anay.”

²⁹ Ginpangutana nana sanda, “Pero kinyo, sin-o ako?”

Nagsabat si Pedro, “Ikaw ro Maneuewas nga ginpromisa it Dyos.”

³⁰ Ginbilinan dayon sanda ni Jesus nga indi magsugid bisan kanyo kon sin-o gid imaw.

Ginpahayag ni Jesus ro Anang Kamatayon ag Pagkabanhaw

(Mt 16:21-23; Lu 9:22)

³¹ Pagkatapos, gin-umpisahan ni Jesus it pagpaathag sa anang mga sumueunod nga imaw nga Unga it Tawo hay dapat gid mag-antos it abo nga kalisod ag indi pagpatihon ku mga pinuno it mga saserdote ag ku mga maestro it Kasuguan ag ku iba pa nga mga manogdumaea it mga Judio. Ginsugiran man nana sanda nga imaw hay pagapatyon pero banhawon man dayon pagkatatlong adlaw. ³² Owa nana pagtueutagua kanda ro anang buot hambaeon.

Ginguyod dayon imaw ni Pedro sa binit ag ginsaway nga indi maghambae it makarato.

³³ Pero binalikid ni Jesus ro anang mga sumueunod ag minueay na dayon si Pedro, “Halin iya, Satanas! Ro imong paino-ino hay ana it tawo bukon it ana ku Dyos.”

Dapat Haom Kita nga Mag-antos it Kalisod ag Bisan Mamatay sa Pagsunod kay Jesus

(Mt 16:24-28; Lu 9:23-27)

³⁴ Ginpapaeapit dayon nana ro anang mga sumueunod pati ro mga tawo nga idto man ag ginhambae, “Kon sin-o ro naila nga mangin sumueunod nakon hay dapat nga talikdan nana ro anang kaugalingon nga mga handom ag gusto, ag dapat nga haom imaw mag-atubang it kalisod, paghingabot ag kamatayon por dahil sa anang pagsunod kakon.ⁿ sa ana man nga ginsueat ³⁵ Ro bisan sin-o nga naila nga magsunod sa ana eang nga gusto sa anang kabuhi hay mamatay man gihapon ag pinahan sa impyerno. Pero ro bisan sin-o nga magsakripisyo ku anang gusto agod sundon ro akong kabubut-on ag agod ipaeapnaag ro Mayad nga Balita hay makabaton it kabuhi nga owa it katapusan. ³⁶ Ano pa abi ro pueos kon mangin ana it tawo ro tanan nga iya sa kalibutan, kon ro kabaylo man karon hay madueaan imaw it kabuhi nga owa it katapusan? ³⁷ Owa, dahil owa it sarang ikabayad ro tawo agod mangin ana ro kabuhi nga owa it katapusan. ³⁸ Sa rayang tyempo, ro mga tawo hay

ⁿ8:34 Sa Griego, raya hay “pas-anon ro anang krus ag masunod kakon.” Ro sambilog pa nga puydi nga mangin kahueugan kara hay dahil ro krus hay ginagamit sa pagpatay sa mga kriminal, pareho man nga aton nga ginaeansang sa krus ag ginapatay ro atong mga handom ag gusto kon aton ron sanda nga ginatalikdan agod tumanon ro kabubut-on it Dyos.

masyadong maeain ag nagtalikod sanda kakon parehas it mga asawa nga nagapangawatan. Kon ikahuya ninyo ako ag isikway ro akong ginaturo, isikway ko man kamo kon magbalik ako nga Unga it Tawo. Sa akon nga pagbalik iya sa kalibutan hay may akon nga grabi nga kasilaw ku akon nga Ama ag may kaibahan ako nga mga balaan nga anghel.”

9¹ Naghambae pa gid si Jesus, “Matuod rang ginahambae kinyo nga may iba iya kinyo nga indi gid mamatay hasta indi nanda makita ro gahom it Dyos sa anang paghari sa anang mga pinasahi nga sinakpan.”^o

Nag-iba ro Itsura ni Jesus

(Mt 17:1-8; Lu 9:28-36)

² Pagkataliwan it an-om nga adlaw, gindaea ni Jesus sanday Pedro, Juan ag Santiago ag nagsaka sanda sa mataas nga bukid nga sanda-sanda eang. Tag idto eon sanda hay hasaksihan ku tatlo nga nag-iba ro itsura ni Jesus. ³ Ro anang eambong hay nangin kaputi-puti ag kasilaw-silaw. Indi matupungan ro kaputi it bisan anong klaseng pagkula iya sa kalibutan. ⁴ Ag gulpi eang dayon nga hakita ku tatlo sanday Moises ag si Propeta Elias nga nagapakighambae kay Jesus. ⁵ Naghambae dayon si Pedro kay Jesus, “Maestro, mayad ngani ay iya kami. Mayad siguro maobra kami it tatlong ka payag. Sambilog para kimo, sambilog para kay Moises ag sambilog man para kay Propeta Elias.” ⁶ Matsa owa sa paino-ino ni Pedro ro ana ngatong ginhambae ay hinadlukan sanda it duro.

⁷ Gintabunan dayon ro tatlo it daeaura. Ag may limog nga naghambae halin sa daeaura, “Daya ro akong palangga nga unga. Pamati kamo kana it mayad.” ⁸ Gulpi eang dayon nga naduea sanday Moises ag Propeta Elias. Nagtan-aw sanday Pedro sa palibot pero owa eon sanda it ibang hakita kundi si Jesus eang.

⁹ Tag nagapapanaog eon sanda sa bukid hay ginbilinan sanda ni Jesus nga indi magsugid bisan kanyo ku anda ngatong hakita hasta indi pa mabanhaw imaw nga Unga it Tawo.

¹⁰ Ginhipsan gid nanda sa iba ro andang hakita hasta nga nabanhaw imaw pero tag owa pa ron natabo hay nagpinalitik man sanda it ueo ag gin-inistoryahan nandang tatlo kon ano ro buot

^o9:1 Hambae ku iba, raya hay napatungod sa pag-abot ku Espirito Santo ku Adlaw it Pentecostes ag sa mga sari-saring milagro nga mabasa naton sa libro it Mga Binuhatan.

hambaeon ni Jesus it pagkabanhaw. ¹¹ Ginpangutana dayon nanda si Jesus, “Ham-an it ginahambae ku mga maestro it Kasuguan nga dapat anay magbalik ro propeta anay nga si Elias bago mag-abot ro Maneueuwas nga ginpromisa it Dyos?”^P

^{12,13} Ginsabat sanda ni Jesus, “Tama ro andang ginahambae ngaron. Hauna gid man si Propeta Elias agod papahaumon nana ro mga tawo sa pag-abot ku Maneueuwas. Pero ginahambae ko kinyo nga nag-abot eon ngani si Propeta Elias ag gin-obra it mga tawo ro andang maeain nga gustong obrahon kana pareho sa ginsueat sa Sagrado nga Kasueatan. Pero may sambilog pa gid nga pangutana nga kon ham-an it ginsueat it mga propeta nga ako nga Unga it Tawo hay dapat nga pagapasakitan ag indi pagkilan-on?”

Ginpamayad ni Jesus ro Sangka Unga nga Ginsudlan it Maeain nga Espirito

(Mt 17:14-21; Lu 9:37-43a)

¹⁴ Pagkapanag ni Jesus ag ku anang tatlong ka sumueunod halin sa bukid, hakita nanda ro iba nana nga mga sumueunod nga ginapalibutan it abo nga mga tawo. May una man nga mga maestro it Kasuguan nga nagapakigbais sa mga sumueunod. ¹⁵ Hangawa gid ro mga tawo pagkakita nanda nga nagapaeangop si Jesus ag nagdaeaeagan sanda sa pagsueang-sueang kana. ¹⁶ Ginpangutana sanda ni Jesus, “Ano ro inyong ginabaisan ngaron ay?”

¹⁷ Nagsabat ro sambilog sa mga tawo idto, “Maestro, gindaea ko ro akong unga kimo ay ginsudlan imaw it maeain nga espirito ag ginpaapa imaw kara. ¹⁸ Kon ginaatake ngani imaw it maeain nga espirito hay ginapuskad imaw, nagabuea ro a ba-ba, nagapagot imaw, ag nagapaeamakod. Ginpangabay ko ro imong mga sumueunod nga subueon nanda ro maeain nga espirito pero owa sanda it mahuman.”

¹⁹ Nagsabat si Jesus, “Abi gid-a ro mga tawo ngara makaron. Owa pat-a gihapon kamo nagatuo kakon! Hasta hin-uno pa baea ako mag-iba kinyo bago kamo magtuo kakon? Hasta hin-uno pat-a ako magtiniis kinyo? Daeha ro unga iya kakon.”

²⁰ Gindaea dayon nanda ro unga kay Jesus. Pagkakita ku maeain nga espirito kay Jesus, ginpawaeas nana ro unga. Natumba ra ag nagligid-ligid ag nagbuea. ²¹ Ginpangutana ni Jesus ro tatay ku unga, “Kan-o pa imaw nagamakara?”

PMabasa ra sa Malakias 4:5.

Nagsabat ro tatay, “Halin pa ku maisot imaw. ²² Pilang beses eon nga gin-itsa imaw ku maeain nga espirito sa kaeayo ag sa tubi agod mamatay. Maeuoy ka kamon. Buligi man kami kon mahimo mo.”

²³ Nagsabat si Jesus, “Ham-an it gapangutana ka kon mahimo nakon? Owa gid it imposible kon nagatuo ka.”

²⁴ Nagsabat ro tatay, “Nagatuo ako pero buknon it hugot. Buligi ako nga magtuo it hugot.”

²⁵ Pagkapan-o ni Jesus nga nagadaeaguso eon kanda ro mga tawo, ginsugo nana ro maeain nga espirito, “Maeain nga espirito nga nagapaapa ag nagapabungoe, magguwa ka sa unga! Ag ayaw eon it balik-balik!”

²⁶ Sumiyagit ro maeain nga espirito ag pinawaeas ro unga bago nagguwa. Matsa patay eon kon tan-awon ro unga ngani kaeabanan ku mga tawo hay naghambae, “Ay, patay eot-a!” ²⁷ Pero ginbuytan ni Jesus ro unga sa alima ag ginpabangon ag tumindog ra nga mayad eon.

²⁸ Pagkatapos, nag-uli si Jesus sa baeay nga andang ginadayonan. Kat sanda lang ku anang mga sumueunod hay ginpangutana nanda imaw, “Ham-an baea it indi namon masuboe ro maeain nga espirito ngato?”

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Owa eon it iba nga makasuboe ku mga espirito nga pareho kato kundi pangamuyo.”

Nagsugid it Uman si Jesus Hanungod sa Anang Pag-antos, Kamatayon ag Pagkabanhaw

(Mt 17:22-23; Lu 9:43b-45)

³⁰ Naghalin sanday Jesus sa rato nga lugar ag nag-agi sanda sa iba-ibang lugar nga sakop it Galilea. Pero owa ni Jesus igpasayod kon siin imaw gaadto ³¹ agod hitud-an nana ro anang mga sumueunod. Naghambae imaw kanda, “Maabot gid ro oras nga ako nga Unga it Tawo hay traidoron ag itugyan sa mga tawo nga magapapatay kakon. Pero pagkatatlong adlaw hay mabanhaw ako.” ³² Owa kaeubot ro mga sumueuod sa mga ginhambae ngato ni Jesus pero natahap man sanda nga magpangutana kana.

Ro Pinakamapainubuson ag Manogserbi sa tanan hay Imaw ro Pinakaimportante

(Mt 18:1-5; Lu 9:46-48)

³³ Nakaabot sanday Jesus sa Capernaum ag pagkasaylo nanda sa baeay nga andang ginadayunan, ginpangutana ni Jesus ro anang mga sumueunod, “Ano ro inyong ginabinaisan kaina sa daean?”

³⁴ Pero owa sanda nagsabat ay ro andang ginabinaisan hay kon sin-o gid kanda ro pinakaimportante.

³⁵ Nagpungko dayon si Jesus ag ginpapaeapit nana ro mga sumueunod ag ginhambae, “Kon sin-o ro naila nga imaw ro pinakaimportante hay dapat imaw ro pinakamapainubuson ag manogserbi sa tanan.”

³⁶ Nagtawag dayon si Jesus it sangka unga ag ana ra nga ginpatindog sa atubang ku anang mga sumueunod ag ana ra nga ginhakos. Naghambae dayon si Jesus, ³⁷ “Ro bisan sin-o nga nagadipara sa nagatuo kakon nga mapainubuson pareho ku unga ngara hay ako gid-a ro anang ginadipara. Ag ro bisan sin-o nga nagahimo karon kakon hay ana man nga ginahimo ron sa Dyos nga nagpadaea kakon.”

Kon Sin-o ro Owa Nagakontra kay Jesus hay Kaibahan Nana

(Lu 9:49-50)

³⁸ Pagkatapos, naghambae si Juan, “Maestro, nakakita kami it tawo nga nagagamit ku imong ngaean sa pagsuboe it mga demonyo. Ginbawaeen ’t-a namon imaw ay bukun man abi naton imaw it kaibahan.”

³⁹ Pero nagsabat si Jesus, “Ayaw ninyo imaw pagbawaei ay kon minatuod ro anang paggamit sa akong ngaean sa paghimo it milagro, indi man eagi nana ako karon pagpakamaeainon. ⁴⁰ Kon sin-o ngani ro owa nagakontra katon hay kaapin ron naton. ⁴¹ Matuod rang ginahambae kinyo nga ro bisan sin-o nga magatao kinyo it bisan sangka baso nga tubi tungod sumueunod nakon kamo hay makabaton gid imaw it anang premyo halin sa Dyos.”

Indi Naton Pagtentaron ro Iba nga Magpakasaea ag Sukean Gid Naton ro Tentasyon

(Mt 18:6-9; Lu 17:1-2)

⁴² Naghambae si Jesus, “Mas mayad pa’t-a nga higtan ro sangka tawo it mabahoe gid nga galingan nga bato sa anang liog ag itagbong sa eawod kaysa sa masamitan na ro pina it Dyos sa ulihi kon makatentar imaw nga magkasaea ro bisan sambilog eang sa mga mapainubuson ngara nga nagatuo kakon. ⁴³ Kon ro imong alima ro nagatueod kimo nga magkasaea, utda ron. Mas mayad pa nga putoe ro imong sangka alima basta may imong kabuhi nga owa it katapusan idto sa eangit kaysa sa kumpleto matuod ro imong alima pero hiadto ka man sa impyerno, kon siin ro kaeayo hay owa it pagkapaeong. ⁴⁴ ^q⁴⁵ Ag kon ro imong siki ro nagatueod kimo nga magkasaea, ⁴⁶ ^rutda ron. Mas mayad pa nga putoe ro imong sangka siki basta may imong kabuhi nga owa it katapusan idto sa eangit kaysa sa kumpleto matuod ro imong siki pero mapaimpyerno ka man. ⁴⁷ Ag kon ro imong mata ro nagatueod kimo nga magkasaea,^s eukda ron. Mas mayad pa nga sambilog lang ro imong mata basta hitapoe ka sa mga sinakpan it Dyos sa eangit kaysa sa kumpleto matuod ro imong mata pero itagbong ka man sa impyerno. ⁴⁸ Idto sa impyerno hay owa it katapusan ro pag-antos ay owa nagakaeamatay ro mga ueod nga nagakaon kimo ag owa man nagakapaeong ro kaeayo nga nagasunog kimo. ⁴⁹ Ro tanan hay magaagi it grabi nga mga kalisod agod mabuo ro andang maeain nga batasan. Pareho ra it asin nga nagapreserbar it pagkaon ag pareho man ra it kaeayo nga nagalimpyo. ^t ⁵⁰ Mapuslanon ro asin pero kon maduea eon ro kaeat karon hay owa eon it mahimo nga hipaaeat pa ron it uman. Ngani tueara ninyo ro manami nga kinaiya it asin para sa kamaeayran ku inyong isigkatawo ag magkaeasugot kamo sa tanan nga bagay.”

^q9:44 Ro bersikulo 44 ag 46 (nga pareho it bersikulo 48) hay owa gintapoe sa kaeabanan nga mga daan nga kopya it Sagrado nga Kasueatan sa Griego.

^r9:46 Halimbawa, ginadaea ka ku imong siki sa mga lugar nga indi mo dapat adtonan.

^s9:47 Halimbawa, nagatan-aw ka it ginabawae tan-awon.

^t9:49 Sa Griego raya hay “ro tanan hay pagaasinan it kaeayo”.

Ro Turo ni Jesus Hanungod sa Pagbueag it Mag-asawa

(Mt 19:1-12; Lu 16:18)

10¹ Naghalin sanday Jesus sa Capernaum ag nag-adto sa probinsya it Judea ag pagkatapos hay nagtabok sa suba it Jordan. Abo eon man nga mga tawo ro nagtueumpok kay Jesus ag gintur-an nana sanda pareho ku permi nana nga ginaobra.

² May idto man nga mga Pariseo nga nagpaeapit kay Jesus ag nagpangutana sanda kana agod dakpon-dakpon imaw sa anang sabat. Sinanda, “Puydi baea nga bueagan ku eaki ro anang asawa?”

³ Ginsabat sanda ni Jesus, “Ano ro sugo ni Moises kinyo nga nasueat sa Kasuguan kato pa?”

⁴ Nagsabat sanda, “Ginsugtan ni Moises nga bueagan ku eaki ro anang asawa basta makaobra ro eaki it kasueatan nga nagapamatuod nga ginabueagan nana ro anang asawa.”

⁵ Nagsabat si Jesus, “Ginsueat ni Moises ro sugo ngara ay matig-a gid kamo it ueo. ⁶ Pero ku umpisa gid, ‘gintuga it Dyos ro eaki ag bayi.’^u ⁷ ‘Ngani ginaaywanan ku eaki ro anang mga ginikanan ag nagaiba imaw sa anang asawa ⁸ ag sanda nga daywa hay mangin magkapihak it dughan.’^v Owa eon sanda ginabilanga nga daywa kundi sambilog lang. ⁹ Ngani indi dapat pagpabueagon it tawo ro ginpaiba it Dyos.”

¹⁰ Pagkasaylo nanda sa baeay nga andang ginadayonan, ginpangutana si Jesus ku anang mga sumueunod, “Ano ro kahueugan ku imong ginhambae ngato kaina parti sa pagbueag?” ¹¹ Nagsabat si Jesus, “Kon may eaki nga magbueag sa anang asawa ag umasawa it iba, imaw hay nagapangawatan. ¹² Imaw man kon sa bayi, kon magbueag imaw sa anang asawa ag umasawa imaw it uman hay nagapangawatan man imaw.”

Dapat Naton Tuearon ro mga Unga sa Atong Pagtuo kay Kristo

(Mt 19:13-15; Lu 18:15-17)

¹³ Pagkatapos, may mga tawo nga nagdaea ku andang mga unga kay Jesus agod hibuytan ag hibendisyanan nana sanda ugaling ginpangisgan ku ay Jesus nga mga sumueunod ro mga tawo ngato.

¹⁴ Naakig si Jesus sa anang mga sumueunod pagkakita nana sa andang gin-obra. Ngani ginhambaean nana sanda, “Pabay-i nga

^u10:6 Mabasa man ra sa Genesis 1:27.

^v10:8 Mabasa man ra sa Genesis 2:24.

magpaeapit kakon ro mga unga. Ayaw ninyo sanda pagbawaei tungod ro mga pareho kanda ro ginatapoe sa mga pinasahi nga sinakpan it Dyos.¹⁵ Matuod rang ginahambae kinyo nga ro bisan sin-o nga owa nagapasakop ku anang kabuhi sa paghari it Dyos pareho sa pagpasakop it mga unga hay indi matapoe sa mga pinasahi nga sinakpan it Dyos.”¹⁶ Pagkatapos hay ginkuekoe nana ro kada unga ag gintungtungan ku anang alima ag ginbendisyonan.

Malisdan ro mga Manggaranon nga Magsunod it Hantop kay Jesus

(Mt 19:16-30; Lu 18:18-30)

¹⁷ Pagkatapos kato hay nagpanaw eon man sanday Jesus. Pag-abot nanda sa karsada, may tawo nga nagdaeagan paeapit kana ag nageuhod sa anang atubang ag naghambae, “Maestro, mayad ka nga tawo. Ano ro akon nga dapat obrahon agod mabaton ko ro kabuhi nga owa it katapusan?”

¹⁸ Nagsabat si Jesus, “Ayaw eagi pagtawga nga mayad ro sangka tawo, bisan ako pa, kundi eubta anay kon nano gid-a ro kahueugan ku “mayad” ngaron ay ro Dyos gid lang ro mayad.”^w ¹⁹ Pero kon parti ma’t-a sa imong pangutana hay raya ro akong sabat. Hasayran mo ro mga kasuguan nga indi ka magpatay, indi ka magpangawatan, indi ka magpanakaw, indi ka magtestigo it pinuril, ayaw pagbue-a ro ana ku iba paagi sa pagpangluko, tahura ro imong mga ginikanan.”^x

²⁰ Nagsabat ro tawo, “Maestro, ginatuman ko eon ron tanan halin ku bata pa ako hasta makaron.”

²¹ Nakabatyag it pagpalangga si Jesus sa ratong tawo ag ana ra nga gintueok ag ginhambae, “Sambilog pa gid ro dapat nimong obrahon. Umuli ka ag ibaligya mo ro tanan nimong pagkabutang ag ipanueupod sa mga pobre ro kabakeanan ag may imo dayon nga manggad sa eangit. Pagkatapos hay bumalik ka agod mangin sumueunod nakon.”

^w10:18 Ro ginhambae ngara ni Jesus hay owa nagakahueugan nga bukon imaw it Dyos o ro anang kinaiya hay bukon it mayad. Ro ana’t-a nga gusto hay kon ginahambae imaw it “mayad” pareho ku paghambae kana it “mayad ka nga tawo” hay dapat anay nga maeubtan ku nagatawag ro kahueugan karon. Dahil nga kon ro Dyos eang ro mayad, kon magtawag kita kay Jesus nga “mayad nga tawo” hay aton nga ginakilaea ro anang pagkaDyos.

^x10:19 Mabasa man ra sa Exodo 20:12-16 ag Deuteronomio 5:16-20.

²² Haduhungan ro tawo pagkabati nana ku ginhambae ni Jesus. Tumalikod dayon imaw nga nagakasubo ay kaabo-abo nanang pagkabutang.

²³ Gintueok ni Jesus ro anang mga sumueunod ag naghambae, “Malisod sa mga manggaranon nga magpasakop sa paghari it Dyos sa andang tagipusuon.”

²⁴ Hangawa gid ro anang mga sumueunod sa anang ginhambae. Ngani naghambae pa gid si Jesus, “Mga unga ko, malisod gid sa tawo nga magsakop sa paghari it Dyos sa andang tagipusuon. ²⁵ Mas maeumo pa sa mabahoe nga sapat pareho it kamelyo nga mageapos sa tuhob it dagom kaysa sa manggaranon nga magsakop sa paghari it Dyos sa andang tagipusuon.”

²⁶ Mas kapin nga hangawa gid it duro ro anang mga sumueunod sa ginhinambae ni Jesus, ngani nagpangutana sanda, “Hay sin-o ea’t-a gali kara ro maeuwas?”

²⁷ Tinueok sanda ni Jesus ag ginsabat, “Imposible nga maeuwas it tawo ro anang kaugalingon pero mahimo it Dyos nga euwason ro tawo ay owa it imposible kana.”

²⁸ Naghambae si Pedro, “Ginpang-aywanan ’t-a pa man namon ro tanan-tanan ag nagsunod kimo.”

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Matuod rang ginahambae kinyo nga ro bisan sin-o nga mag-ayaw ku anang baeay o mga igmanghod o mga ginikanan o mga unga o mga ueumhan tungod sa anang pagsunod kakon ag pagwali ku Mayad nga Balita ³⁰ hay makabaton it sang gatos nga pilo ku anang gin-aywanan. Samtang iya pa imaw sa kalibutan, pagataw-an imaw it abo nga ilistarán, mga igmanghod, mga nanay, mga unga ag mga ueumhan ag may ana man nga kabuhi nga owa it katapusan sa paeabuton. Pero kaibahan man tanan kara ro mga paghingabot hasta nga iya imaw sa kalibutan. ³¹ Abo nga mga ginabilang nga mga haeangdon nga tawo iya sa kalibutan ro mangin owa it pueos sa paeabuton ag ro mga ginabilang nga owa it pueos makaron hay mangin haeangdon sa ulihi.”

Ro ay Jesus nga Ikatlong Beses nga Paghambae Parti sa Anang Kamatayon

(Mt 20:17-19; Lu 18:31-34)

³² Pagkatapos kara, nagpadayon sanday Jesus paadto sa Jerusalem. Tag sa daean eon sanda hay nagapanguna gid si Jesus sa anang mga kaibahan. Nangawa gid ro anang mga sumueunod ag ginakuebaan

ro iba pang mga nagsunod kana. Samtang nagapanaw sanda, ginpabueag ni Jesus ro anang doseng ka sumueunod sa mga tawo nga nagsunod kanda ag ginsugiran ku mga matabo kana.^y ³³ Naghambae si Jesus, “Pamati anay kamo kakon. Nagapaadto eon kita sa Jerusalem ag pag-abot idto, ako nga Unga it Tawo hay traidoron ag itugyan sa mga pinuno it mga saserdote ag sa mga maestro it Kasuguan. Pagasentensyahan nanda ako it kamatayon ag itugyan sa mga bukun it Judio. ³⁴ Anda ako nga tuya-tuyaon, pil-an, latighuhon ag patyon. Pero pagkatatlong adlaw hay mabanhaw ako.”

Ro Pinakadungganon hay Dapat nga Magserbisyo sa Tanan

(Mt 20:20-28)

³⁵ Pagkatapos hay nagpaeapit kay Jesus ro mga unga ni Zebedeo nga sanday Santiago ag Juan. Naghambae sanda, “Maestro, may amon kunta nga ginapangabay kimo.”

³⁶ Nagsabat si Jesus, “Ano kunta ron ay?”

³⁷ Nagsabat sanda, “Obraha kami nga daywa nga mga pinakaimportante nga mga opisyaes kon maghari ka eon nga may indi matupungan nga kadungganon. Sambilog kamon sa imong waea ag sambilog sa imong tuo.”

³⁸ Nagsabat si Jesus, “Owa gid ’t-a kamo kasayod kon ano ro inyong ginapangayo ngaron. Makatakod baea kamo nga mag-antos parehas nakon? Makatakod baea kamo ku grabi nga kasakit pareho ku akon nga maagyan?”

³⁹ “Huo ron, matakuran ’t-a namon ron,” sabat nanda.

Naghambae dayon si Jesus, “Matuod nga mag-antos ag magaagi gid ma’t-a kamo it grabi nga kasakit parehas nakon. ⁴⁰ Pero bukun it ako ro gapili it mga pinakaimportante nga mga opisyaes nga magapungko sa akong waea ag tuo. Gintigana eon ron sa mga magapungko rikaron.”

⁴¹ Pagkasayod kato ku napueo pa nga ka sumueunod ni Jesus hay naakig gid sanda kanday Santiago ag Juan. ⁴² Ngani ginpatawag dayon sanda tanan ni Jesus ag ginhambaean, “Hasayran ninyo nga sa mga owa nagakilaea sa Dyos, ro andang ginakilaea nga mga manogdumaea hay nagapamintas sa andang mga sinakpan. Ag ro andang mga pinakamataas nga mga pinuno hay kilaea sa andang pagkadominante sa andang mga sinakpan. ⁴³ Pero bukun dapat it

^y10:32 Matsa hasayran ku tanan nga si Jesus hay may importante nga tuyo sa anang pag-adto sa Jerusalem ag owa gid it makaawat kana. Mabasa man ra Lukas 9:51.

makaruyon kamo. Ro naila nga mangin dungganon kinyo hay dapat nga mangin inyong manogserbi. ⁴⁴Ag ro bisan sin-o kinyo nga naila nga mangin pinakadungganon hay dapat nga magserbisyo sa tanan pareho it ulipon. ⁴⁵Tungod bisan ngani ako nga Unga it Tawo hay owa nag-adto iya sa kalibutan agod nga serbihan kundi nga magserbi ag maghaead ku akong kabuhi agod hilwayon sa pina ku andang mga saea ro abo nga mga tawo.”

Ginmayad ni Jesus ro Bulag nga si Bartimeo

(Mt 20:29-34; Lu 18:35-43)

⁴⁶Nakaabot eon si Jesus kaibahan ro anang mga sumueunod sa syudad it Jerico. Tag nagapaguwa eon sanda sa syudad ngato, kaabo-abo nga mga tawo ro nagsueunod kanda. May isaeang ka bulag idto nga nagaempiga sa binit it daean nga nagapakalimos. Rato hay si Bartimeo nga unga ni Timeo. ⁴⁷Pagkasayod nana nga nagaagi si Jesus nga tagaNazaret, nagsinggit imaw, “Jesus, apo ni Haring David, maeuoy ka kakon!”

⁴⁸Abo nga tawo ro nagsinaway kana nga maghipos. Pero imbis nga maghipos imaw hay ginbinaskog pa gid ngani nana ro anang pagsinggit. Hambae nana, “Jesus, apo ni Haring David, maeuoy ka man kakon!”

⁴⁹Pumundo si Jesus ag ginhambae ro mga tawo, “Paadtuna imaw iya.”

Ngani gintawag nanda ro bulag, “Dapat hay malipay ka ay ginatawag ka ni Jesus. Tindog eon.” ⁵⁰Tinaplik dayon ni Bartimeo ro anang pangsanib ag tumindog it dali-dali ag pumaeapit kay Jesus.

⁵¹Ginpangutana imaw ni Jesus, “Ano ring gusto obrahon ko kimo?”

“Maestro, gusto ko nga makakita,” sabat nana.

⁵²Naghambae si Jesus, “Sige, uli eon. Makakita ka eon ay nagsalig ka kakon.” Nakakita eagi si Bartimeo ag nagsinunod dayon imaw kay Jesus sa daean.

Gindayaw si Jesus ku mga Tawo Pag-abot Nana sa Jerusalem

(Mt 21:1-9; Lu 19:28-40; Jn 12:12-19)

11 ¹Tag maeapit eon sanday Jesus sa Jerusalem ag nakaabot eon sanda sa bukid it Olivo, nga maeapit sa daywang ka baryo nga Betfage ag Betania hay ana dayon nga ginpauna ro daywa sa anang mga sumueunod. ²Ginbilinan nana sanda, “Una kamo idto sa

baryo sa unahan. Pag-abot ninyo idto hay may makita eagi kamo nga nakahigot nga tiyo it asno². Owa pa gid ron hasakyi. Hubara ninyo ag daehon iya kakon. ³ Kon may magpangutana ngani kinyo kon ham-an it ginahubad ninyo ron hay sabta nga ginadapatan maton it Ginuo ag ibalik man eagi.”

⁴ Ngani nagpanaw ro daywa ag pag-abot nanda sa baryo hay nakakita sanda idto it tiyo it asno nga nakahigot sa may puertahan it baeay nga maeapit sa daean. Tag ginahubad ra nanda, ⁵ may mga nagatilindog idto nga nagpangutana kanda, “Ham-an it ginahubad ‘t-a ninyo ron?” ⁶ Ginsabat nanda ro mga nagpangutana kon ano ro bilin kanda ni Jesus nga isabat. Ginsugtan dayon sanda ku mga tawo ngato nga daehon ro asno.

⁷ Gindaea nanda rato kay Jesus ag ginhapinan ku andang pangsanib ro likod ku asno. Nagsakay dayon si Jesus. ⁸ Abo sa mga tawo ngato nga nagasueunod kana hay naghapead ku andang mga pangsanib sa anang aeagyan bilang pagpadungog kana. Ro iba ma’t-a hay nagbutang it mga maintok nga sanga it kahoy nga andang gin-utod sa binit it daean. ⁹ Ro mga tawo nga nagauna kay Jesus ag ro mga nagasunod hay nagasilinggit. Sinanda, “Dayawon ta ro Dyos! Daeayawon raya nga ginpadaea iya it GINUONG Dyos!^a ¹⁰ Daeayawon rayang magahari pareho sa paghari kato anay ni Haring David! Dayawon ro Dyos sa pinakamataas nga kaeangitan!”

¹¹ Pag-abot ni Jesus sa Jerusalem, nagsueod imaw sa Templo ag gintan-aw kon gaalin ro mga tawo idto. Pero tungod nga madali lang matunod ro adlaw hay nagguwa lang imaw ag nag-agto sanda ku anang doseng ka sumueunod sa Betania.

Ginmaldesyon ni Jesus ro Sangka Kahoy nga Higera

(Mt 21:18-19)

¹² Pagkaagahon, tag gapahalin eon sanda sa Betania paadto sa Jerusalem hay nakabatyag it gutom si Jesus. ¹³ Nakakita imaw sa unahan it kahoy nga higera nga magabong gid ro dahon. Ginpaeapitan nana ra ag gintan-aw kon may bunga nga sarang

²11:2 Ro asno hay sapat ra nga matsa kabayo ro hitsura pero mas maisot.

^a11:9 Mabasa man ra sa Mga Salmo 118:26.

makaon.^b Pero owa gid ay bukun pa man it tigbueunga ku rato nga kahoy.^c ¹⁴Ngani hinambaean nana ro kahoy ngato, “Kabay nga owa eon it makakaon pa ku imong bunga maskin hin-uno!” Nabatian ku anang mga sumueunod ro ana ngatong ginhambae.

Ginpangsuboe ni Jesus ro mga Negosyante sa Lagwirta it Templo

(Mt 21:12-17; Lu 19:45-48)

¹⁵Pag-abot nanda sa Jerusalem hay nagsueod si Jesus sa lagwirta it Templo ag ginpangsuboe ro mga tawo nga idto nagabaligya it mga sapat nga pangsakripisyo. Ana man nga ginpangsuboe pati ro mga nagabakae ku mga sapat ngato.^d Ginpangbaliskad man nana ro mga lamisa it mga nagabaylo it kwarta^e pati ro mga pungkuan it mga nagabaligya it salampati. ¹⁶Ginbawae man nana sa mga tawo nga magpangeaktod sa Templo kon may dinaea.

¹⁷Tapos, nagturo imaw sa mga tawo. Hambae nana, “Bukun abi it naghambae ro Dyos Sagrado nga Kasueatan nga ‘Ro akong baeay hay tawgon nga baeay nga paeangamuyuan ku tanan nga mga nasyon^f’ Pero inyo ra nga gin-obra nga paeanaguan it mga manogluko.^g”

^b11:13 Raya nga bunga hay tag bunga ku nagtaliwan nga tigbueunga ugaling hay haabotan it tigeaeamig ngani nga nagkusog. Pag-umpisa it tig-ilinit hay gaeumbay eon man dayon ro kahoy ag rondatong bunga nga nagkusog hay gaumpisa man it bahoe nga puydi eon makaon. Ngani myentras nga may dahon hay may bunga gihapon ro kahoy bisan bukun pa gid it tigbueunga.

^c11:13 May mga mangin-aeamon nga nagahambae nga gin-obra ra ni Jesus agod ipaeubot nga raya hay kahalimbawa ku pagkaipokrito ku mga Judio, kapin gid ku mga Pariseo nga kon kanda hay nagatuman sanda sa Dyos pero owa man it makita nga mayad nga bunga sa andang kabuhi. Ngani bawion kanda it Dyos ro pribilihiyo nga matapoe sa anang mga pinasahi nga sinakpan ag itao rato sa mga bukun it Judio nga ro kabuhi hay may mayad nga bunga nga nagapalipay kana (basaha sa Mateo 8:12 ag sa Mga TagaGalacia 5:22).

^d11:15 Ro mga tawo hay dapat kunta nga magdaea it andang sapat nga pangsakripisyo, ugaling ro iba’t-a hay idto’t-a gabakae sa lagwirta it Templo (basaha sa Levitico 17:1-6 ag sa Jeremias 17:26.)

^e11:15 Dahil ginsakop it mga Romano ro nasyon it mga Judio ngani ro anda nga kwarta nga ginagamit hay ana it mga Romano. Pero kon gabakae sanda it mga sapat nga pangsakripisyo nga idto ginabaligya sa lagwirta it Templo, dapat gid sanda nga magpabaylo it kwarta nga ana it Romano sa kwarta nga ana it mga Judio dahil ro kwarta eang it Judio ro ginabaton idto. Ugaling ro mga negosyante idto sa Templo ag mga manogbaylo it kwarta hay mga manogluko.

^f11:17 Mabasa man ra sa Isaias 56:7.?

^g11:17 Mabasa man ra sa Jeremias 7:11.

¹⁸ Pagkasayod ku mga pinuno it mga saserdote ag ku mga maestro it Kasuguan ku gin-obra ni Jesus hay nag-usoy sanda it ideya kon paalin nanda imaw hipatay ay nahadlok sanda kana. Nahadlok sanda kay Jesus ay hangawa gid ro tanan mga tawo sa ana nga mga ginaturo. ¹⁹ Tag madali lang matunod ro adlaw hay naghaling sa syudad sanday Jesus.

Dapat nga Malig-on ro atong Pagtuo ag Owa Kita it Eain it Buot sa atong Isigkatawo kon Magpangamuyo Kita

(Mt 21:19b-22)

²⁰ Pagkaagahon, tag nagapabalik sanday Jesus sa Jerusalem hay haagyan nanda ro kahoy nga higera nga ginmaldesyon nana. Hakita nanda nga eaay gid-a rato, pati ro gamot. ²¹ Hadumduman ni Pedro ro ginhambae ni Jesus sa kahoy ag naghambae imaw, “Maestro, tan-awa tuo, ro kahoy nga imong ginmaldesyon hay eaay gid-a.”

²² Nagsabat si Jesus, “Magsalig kamo sa Dyos. ²³ Matuod rang ginahambae kinyo nga kon nagasalig kamo sa Dyos, puydi ninyo nga suguon rayang bukid^h nga maghalin ag magsaylo sa dagat ag kon owa kamo gaduda hay matabo gid ron. Bisan ano ro inyong ihambae hay matabo kon nagasalig kamo. ²⁴ Ngani, ginahambae ko kinyo nga kon magpangamuyo kamo ag magpangayo it bisan ano, patihi gid it hugot nga mabaton ninyo ron pareho nga habaton eo’t-a ninyo ag mabaton gid matuod ninyo ron. ²⁵ Pero kon magpangamuyo kamo, kon may eain kamo it buot sa inyong isigkatawo, patawara sanda agod patawaron man kamo ku inyong Ama sa eangit sa inyong mga saea.” ²⁶ i

Gin-usisa si Jesus kon Sin-o Kana ro Nagtao it Otoridad

(Mt 21:23-27; Lu 20:1-8)

²⁷ Nag-abot sanda sa Jerusalem ag nag-agto si Jesus it uman sa Templo. Tag nagalibot-libot imaw sa lagwirta it Templo, ginpaeapitan dayon imaw ku mga pinuno it mga saserdote, mga maestro it Kasuguan ag iba pang mga manogdumaea it mga Judio. ²⁸ Ginpangutana nanda imaw, “Ano ring otoridad nga obraron ro imong mga ginaobra iya sa Templo? Sin-o kimo ro nagtao ku otoridad ngaron?”

^h11:23 Raya hay napatungod sa Bukid it Olivo.

ⁱ11:26 Sa pilang ka Kasueatan sa Griego, gintapoe ro bersulo 26: Pero kon indi ninyo sanda pagpatawaron, indi man kamo pagpatawaron ku inyong Ama.

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Kon sabton ninyo ro akong pangutana ngara, sabton ko man kamo. ³⁰ Sin-o ro nagtao kay Juan it otoridad nga magpangbawtiso? Ro Dyos^j baea o tawo? Abi, sabta ninyo ako.”

³¹ Nagpaeangutan-an dayon sanda, “Ano ro atong isabat kana? Kon hambaeon naton nga ro Dyos ro nagtao it otoridad kay Juan, ana man kita nga kutan-on kon ham-an it owa kita nagpati kay Juan.

³² Pero kon hambaeon man naton nga halin eang sa tawo ro otoridad ni Juan, delikado.” Ruyon sinanda ay nahadlok sanda sa mga tawo ay gapati ro tanan nga tawo nga propeta gid si Juan.

³³ Ngani ginsabat nanda si Jesus, “Tao ngani, owa kami kasayod.” Nagsabat man si Jesus, “Kon mawron hay indi ko man kamo pagsabton kon sin-o ro nagtao kakon it otoridad nga obrahon ro akong ginaobra.”

Ginkompara ni Jesus ro mga Pinuno it mga Judio sa mga Manog-agsa nga Nagpatay ku Unga ku Tag-ana it Ubasan

(Mt 21:33-46; Lu 20:9-19)

12 ¹ Pagkatapos, may ginsugid kanda si Jesus nga paanggid nga istorya. Sinana “May iseang ka tawo nga may taeamnan ag gintamnan nana ra it ubas. Ana ra nga ginpakuraean ag nagpaobra imaw it pueugaan it ubas ag tore para sa bantay. Ginpaagsahan dayon nana ro ana ngara nga ubasan ag tapos nagpanaw imaw it mabuhay sa maeayo nga lugar. ² Tag tigpueu-pu eon it ubas, ginsugo nana ro isaea sa anang ulipon nga mag-adto sa mga manog-agsa agod bue-on ro anang hueay sa tubas. ³ Pero pag-abot idto ku ulipon hay pinuko imaw ku mga manog-agsa ag binakoe ag pinauli nga owa it dinaea. ⁴ Ngani pinaadto eon man idto ku tag-ana ro anang sambilog pa gid nga ulipon. Pag-abot idto ku ulipon ngato hay binunaeon imaw sa ueo ag ginpakahuy-an ku ratong mga manog-agsa. ⁵ Pinaadto eon man ku tag-ana ro anang sambilog pa gid nga ulipon. Pag-abot idto ku ulipon hay ginpatay imaw ku mga manog-agsa. Bisan makara ro natabo, ginpaadto pa gihapon ku tag-ana ro iba pa nana nga mga ulipon. Ag makarato man kanda ro gin-obra. Ginbakoe ro iba kanda ag ro iba hay ginpamatay man ku mga manog-agsa. ⁶ Sa kaulihan gid, sambilog lang ro anang pwedeng paadtunon sa anang ubasan. Rato hay ro ana nga palangga

^j11:30 Sa Griego, raya hay “eangit”. Dahil sa kabahoe ku pagtahod ku mga Judio sa Dyos hay indi nanda mamitlang ro anang ngean, mawron nga imbis nga ‘Dyos’ hay ‘eangit’ lang ro andang ginamitlang.

nga unga nga eaki. Ginsugo ra nana idto ay sinana sa anang isip, “Unga ko eon ron. Anda ’t-a ron nga tahaon.”⁷ Pero pagkakita ku mga manog-agsa nga nagapaeangop ro unga ku tag-ana it ubasan hay nagkaeasugot sanda. Hambae nanda, ‘Hara ro manunubli ku ubasan ngara. Patyon ta imaw agod aton eon dayon ro anang paeanublion ngara.’⁸ Ngani, pag-abot nana, anda imaw pinuko ag pinatay ag pinilak ro anang eawas sa guwa it ubasan.”

⁹ Nagpangutana dayon si Jesus sa mga tawo, “Hay alinon ku tag-ana ro mga manog-agsa ngato? Pang-adtunan na sanda ag pamatyon ag paagsahan sa iba ro ubasan.”¹⁰ Owa baea kamo kabasa ku Sagrado nga Kasueatan nga:

‘Ro bato nga ginpilak ku mga panday
hay imaw pa gali ro pinakaimportante sa tanan nga mga bato
nga nagapalig-on ku baeay.

¹¹ Ro Dyos ro nagplano nga matabo ron ag makangawa-ngawa gid ron katon?’^k

¹² Ginadakop kunta ku mga pinuno it mga Judio si Jesus ay nakatagumpaaw sanda nga sanda ro ginapatamaan nana sa ratong paanggid nga istorya. Pero owa nanda pagpadayuna hay nahadlok man sanda sa mga tawo nga apin kay Jesus ngani naghaling lang sanda.

Gindakop-dakop nanda si Jesus Parti sa Pagbayad it Buhis sa Emperador

(Mt 22:15-22; Lu 20:20-26)

¹³ Ngani ro mga pinuno ngato hay nagpadaea it mga Pariseo ag mga kaapin ni Herodes^l agod magdakop-dakop kay Jesus sa istorya ay kon tumakdog imaw sa anang ihambae hay ikakiha dayon nanda imaw. ¹⁴ Nagpaeapit sanda kana ag naghambae, “Maestro, sayod namon nga matuod ro tanan nimong ginahambae. Owa ka man it ginasanto ag imo nga ginaturo kon ano ro kamatuuran parti sa husto nga daean it pagpangabuhi nga gusto it Dyos bisan mageain ma’t-a ro buot it nagapamati. Mangutana kunta kami kimo. Eapas baea sa

^k12:11 Mabasa man ra Salmo 118:22-23.

^l12:13 Bisan bukon it Judio si Herodes hay ginbutang imaw nga hari it mga Judio ku gobyerno it Roma. Ngani imaw ag ro anang mga kaapin hay pabor gid ku pagbayad it buhis sa Roma.

atong Kasuguan kon magbayad kita it buhis^m sa Emperador it Roma o bukon? Dapat baea kita nga magbayad o indi?”ⁿ

¹⁵ Pero sayod gid ni Jesus nga nagapakuno-kuno eang sanda, ngani naghambae imaw, “Ham-an it ginadakop-dakop ninyo ako? Ambi ngani it sang denaryo^o ay tan-awon ko.” ¹⁶ Gintaw-an nanda imaw it sang denaryo. Nagpangutana rayon imaw kanda, “Anyo nga itsura ag ngaean ro iya sa kwarta ngara?”

“Ana ku Emperador,” sabat nanda. ¹⁷ Ginhambae sanda ni Jesus, “Kon mawron hay taw-an sa Emperador ro para sa Emperador ag taw-an ma’t-a sa Dyos ro para sa Dyos.”^p Hangawa sanda sa sabat ni Jesus.

Gindakop-dakop nanda si Jesus Hanungod sa Pagkabanhaw

(Mt 22:23-33; Lu 20:27-40)

¹⁸ Pagkatapos, may mga Saduceo nga nag-adto kay Jesus agod mangutana. Ro mga Saduceo hay owa nagapati nga may pagkabanhaw. Naghambae sanda kay Jesus, ¹⁹ “Maestro, ginsueat ni Moises nga kon may eaki nga may igmanghod nga eaki nga asawahon ag kon mamatay ra pero owa sanda it unga nga mag-asawa hay dapat asawahon ku eaki ngato ro baeo ku namatay. Ro andang panganay nga unga nga eaki hay bilangon dayon nga unga’t-a ku ratong namatay.”^q ²⁰ Makaraya aki ho. May pito anay kuno kato nga ka magmaeanghod nga puro eaki. Nag-asawa ro kamagueangan ag namatay pero owa sanda it unga ku ana nga asawa. ²¹ Gin-asawa it pangaywa ro anang baeo. Namatay man ratong pangaywa ag owa man sanda it unga. Ngani gin-asawa man ku pangatlo ro baeo ag namatay man ro eaki pareho ku anang mga magueang. ²² Imaw nga imaw hasta sa ikapito. Nagkaeamatay sandang pito nga owa it inaywanan nga unga. Ku ulihi, namatay man ro bayi. ²³ Hay

^m12:14 Raya hay pareho it sedula nga dapat bayran it kada eaki nga sa husto nga idad.

ⁿ12:14 Ro Emperador hay idto nagaistar sa syudad it Roma sa nasyon it Italia. Imaw ro pinuno it Italia pati ku tanan nga nasyon nga ginsakop it mga Romano.

^o12:15 Sang denaryo ro kantidad it buhis ngato.

^p12:17 Sa relihiyon it mga Romano, ro mga Emperador hay nagaako nga mga diyos sanda nga dapat simbahon ku mga tawo. Ro buot hambaeon ni Jesus hay tama nga magbayad it buhis pero indi dapat pagsimbahon it tawo ro Emperador ay ro Dyos eang ro dapat simbahon.

^q12:19 Mabasa man ra sa Deuteronomio 25:5,6. Ginsugtan ro makaraya agod ro linahe ku eaki hay indi maduea.

ano, sin-o sa pitong ka magmaeanghod ro anang mangin asawa sa pagkabanhaw ay nangin asawa nana sanda tanan?”

^{24,25} Nagsabat si Jesus, “Saea gid-a kamo tungod nga kon mabanhaw eon ro mga patay hay pareho eon sanda it mga anghel sa eangit nga owa nagaaeasawa. Owa kamo kaeubot kon ano ro ginsueat sa Sagrado nga Kasueatan ag owa man kamo kasayod kon mauno kagamhanan ro Dyos. ²⁶ Ag hanungod sa pagkabanhaw it mga patay, owa baea kamo kabasa ku ginsueat ni Moises parti sa ginhambae it Dyos kana tag gintan-aw nana ro kahoy-kahoy nga nagadabdab. Ginhambae ku Dyos, ‘Ako ro Dyos nga ginasimba nanday Abraham, Isaac ag Jacob.’^r ²⁷ Ro mga patay hay owa nagasimba sa Dyos kundi ro mga buhi’t-a.^s Saea gid ro inyong pagkaeubot parti sa pagkabanhaw.”

Ro Pinakaimportante sa Tanan hay ro Paghigugma sa Dyos ag sa Isigkatawo

(Mt 22:34-40)

²⁸ May isaeang ka maestro it Kasuguan nga nakabati ku pagbais nanday Jesus ag ku mga Saduceo ag hasaksihan nana nga mayad gid ro pagsabat ni Jesus kanda. Nagpaeapit imaw kay Jesus ag nagpangutana kon ano nga sugo sa Kasuguan ro pinakaimportante sa tanan.

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Ro pinakaimportante hay raya: ‘Pamati kamong mga Judio! Ro GINUO nga atong Dyos hay sambilog eang. ³⁰ Higugmaa ro GINUO nga imong Dyos sa bug-os nimong tagipusuon, sa bug-os nimong kabubut-on, sa bug-os nimong paino-ino ag sa bug-os nimong kusog.’^t ³¹ Ro ikaywa nga pinakaimportante nga kasuguan hay raya: ‘Higugmaa ro imong isigkatawo pareho ku imong paghigugma sa imong kaugalingon.’^u Owa eon it kasuguan nga mas eabaw pa sa rayang daywa.”

³² Nagsabat ro maestro it kasuguan, “Tama gid ron, Sir. Tama gid ro imong hambae nga ro aton nga Dyos gid lang ro Ginuo ag owa eon it iba pa nga dyos kundi imaw eang. ³³ Ag tama man nga dapat

^r12:26 Mabasa man ra sa Exodo 3:6.

^s12:27 Ro buot hambaeon kara hay buhi ro espirito nandang tatlo idto sa eangit bisan patay eon ro andang eawas iya sa kalibutan. Ngani nagapamatuod ra nga mabanhaw gid ro mga nagkaeamatay eon.

^t12:30 Mabasa man ra Deuteronomio 6:4-5.

^u12:31 Mabasa man ra sa Levitico 19:18b.

gid nga higugmaon naton ro Dyos sa bug-os natong tagipusuon, sa bug-os natong paino-ino ag sa bug-os natong kusog. Ag kasayod man ako nga dapat naton nga palanggaon ro atong isigkatawo pareho ku pagpalangga naton sa atong kaugalingon. Mas importante ro pagtuman sa rayang daywang ka kasuguan kaysa sa pagsunog it sapat bilang haead sa Dyos ag sa pagtao it iba pang mga haead.”

³⁴ Nagpati si Jesus sa kaaeam ku maestro dahil sa kamayad ku anang sabat. Ginhambae ra nana, “Madali ka lang ikatapoe sa mga pinasahi nga sinakpan it Dyos.”

Umpisa kato hay owa eon it nagpangahas nga magpueupangutana kay Jesus.

Si Jesus hay Bukon Eang it Isaea sa mga Inapo ni David Kundi Ana Man nga Ginuo

(Mt 22.41-46; Lu 20.41-44)

³⁵ Samtang idto pa si Jesus sa Templo hay nagturo imaw sa mga tawo. Naghambae imaw kanda, “Ginahambae ku mga maestro it Kasuguan nga ro Maneueuwas nga ginpromisa it Dyos hay isaea eang sa mga inapo ni David. Paalin ron matabo? ³⁶ Si David mismo nga ginagamhan ku Espirito Santo ro nagsueat,

‘Ro GINUONG Dyos hay naghambae sa akon nga Ginuo, Pungko iya sa akon nga tuo ag maghari ka kaibahan nakon hasta nga hiobra ko nga tueungtungan ku imong siki ro imong mga kaaway.’^v

³⁷ Gintawag mismo ni David nga ‘Ginuo’ ro Maneueuwas. Hay paalin imaw mangin isaea eang sa mga inapo ni David?” Ag ro kaabo-abo mga tawo nga nagapamati kay Jesus hay nalipay gid sa anang ginturo.

^v12:36 Mabasa man ra sa Salmo 110:1. Kato anay nga tyempo, pagkatapos it gira, ro mga soldado nga naperdi hay ginapahapa ku mga pinuno it mga suldado nga nagdaog ag ginatapkan sa tangkugo bilang tanda nga pirdi eon sanda. (Mabasa ra sa Josue 10:24.) Kon amat, ro pinuno it mga soldado hay nagapaobra it tueungtungan it siki ag nakaukit dikato ro itsura o ngaean ku andang kaaway nga haperdi.

Ginpaandaman ni Jesus ro mga Tawo Parti sa Pagkaipokrito ku mga Maestro it Kasuguan

(Mt 23:1-36; Lu 11:37-54, 20:45-47)

³⁸ Sa anang pagturo hay naghambae man imaw sa mga tawo, “Mag-andam gid kamo sa mga maestro it Kasuguan. Naila sanda magpinamasyar nga nakasukok it mahaba ag magarbo nga eambong ag magpaila-ila sa kadagayaan ag naila man sanda nga pagminud-on nga may pagtahod it mga tawo. ³⁹ Kon sa mga sinagoga ag sa mga handaan hay naila man sanda nga magpungko sa mga pungkuan nga para sa mga dungganon nga mga tawo. ⁴⁰ Andang ginahuthot ro mga pagkabutang ku mga baeo nga bayi hasta maubos ag mangin mga pobre sanda. Ginapakita-kita man ku mga maestro ngara it Kasuguan ro andang pagpangamuyo it maeawig. Mas grabi ro andang pina nga batunon halin sa Dyos dahil sa anda ngarang mga buhat.”

Gindayaw ni Jesus Ro Haead it Pobreng Baeo nga Bayi

(Lu 21:1-4)

⁴¹ Maangan-angan, tag idto pa sa lagwirta it Templo si Jesus, nagpungko imaw sa tungod it mga ginabutangan it kwarta nga ginahaead sa Dyos. Ginapinamantaw nana ro mga tawo nga nagahueog ku andang haead. Abo nga mga manggaranon ro naghueog it abo nga kwarta sa bueutangan. ⁴² Tapos, may pobreng baeo nga bayi nga naghueog it daywang ka pinakamanaba it kantidad nga sensilyo.

⁴³ Pagkakita kara ni Jesus hay gintawag nana ro anang mga sumueunod ag ginhambae, “Matuod rang ginahambae kinyo nga mas abo ro ginhueog ku ruyong pobre nga baeo kaysa sa ginhueog ku tanan nga mga manggaranon ngaron ⁴⁴ ay ro ginhueog nanda hay tag kaisot eang nga parti ku sobra ku andang manggad. Pero bisan pobre ro baeo ngaron hay gintao nana tanan ro anang kwarta bisan rato eon ro katapusan nanang kwarta.”

Ginhambae Eagi ni Jesus nga ro Templo hay Mawasak

(Mt 24:1-2; Lu 21:5-6)

13 ¹ Tag nagapaguwa eon sanday Jesus sa Templo, naghambae ro sambilog sa anang mga sumueunod, “Tan-awa tuo, Ginuo, ro Templo ngara ag ro mga bilding dikara. Grabi’t-a ro kaeagko ag kanami ku mga kinurtilhan nga bato nga gin-gamit nanda.”

²Nagsabat si Jesus, “Gadayaw gid kamo sa mga daeagko ag sadyaan nga mga bilding ngaron nga inyong ginapamantaw, ugaling maabot ro oras nga mawasak gid ron tanan ag owa gid it hibinlan nga nagataeangkas ku mga bato ngaron.”

**Ro mga Paeatandaan ku Pagkawasak
it Jerusalem ag ku Katapusan it Kalibutan**

(Mt 24:3-28; Lu 21:7-24)

³Ku ulihi, tag nagapungko si Jesus sa parti it bukid it Olivo kon siin kitaon ro Templo idto sa patag sa tabok, nagpaeapit kana sanday Pedro, Santiago, Juan ag Andres nga sanda-sanda eang. Nagpangutana sanda kana, ⁴“Sugiri abi kami kon hin-uno matabo ro imo ngatong ginhambae. Ano ro paeatandaan nga madali eon lang rato tanan matabo?”

⁵Nagsabat si Jesus, “Mag-andam gid kamo agod indi kamo hipataeang ⁶ay abo ro magaabot sa ulihi nga magagamit ku akon nga ngaean. Akuon nanda nga sanda gid ro Maneueuwas nga ginpromisa it Dyos ag abo gid ro andang pataeangon. ⁷Ayaw kamo it pakueba kon makabati kamo it linupok it gira nga maeapit kinyo ag ku balita nga may mga gira sa ibang mga lugar ay dapat gid-a nga matabo ron pero bukon pa it ruyon ro katapusan it kalibutan. ⁸Magagira ro mga nasyon ag imaw man ro mga ginharian. Magalinog sa iba-ibang mga lugar ag may grabi man nga tiggueutom. Pero bukon pa it ruyon ro katapusan it kalibutan. Kon ikompara ra tanan sa pag-unga hay umpisa pa eang ra it pagpasaeapo.

⁹“Mag-andam gid kamo. Pagadakpon kamo ag ipaatubang sa andang mga korte. Pagabakueon kamo sa mga sinagoga. Pagaimbistigahon kamo it mga gobernador ag hari tungod mga sumueunod nakon kamo ag ruyon ro inyong kahigayunan nga ikawali kanda ro Mayad nga Balita parti kakon. ¹⁰Bago mag-abot ro katapusan it kalibutan hay dapat anay nga ikawali ro Mayad nga Balita sa mga tawo sa tanan nga mga nasyon sa bilog nga kalibutan. ¹¹Kon dakpon kamo ag imbistigaron, ayaw kamo it palitik kon ano ro inyong ihambae. Ihambae ninyo ro ginapahambae kinyo sa ruyon nga oras ay ro inyong mga inoghambae hay bukon it halin kinyo kundi halin sa Espirito Santo. ¹²May mga tawo man nga owa nagatuo kakon nga magatraidor ag magapapatay sa andang igmanghod nga tumueuo nakon. May mga tatay man nga magahimo karon sa andang mga unga. Ro mga unga nga owa nagatuo kakon

hay magasukoe ag magapapatay sa andang mga ginikanan nga mga tumueuo nakon. ¹³Pagakaugtan kamo it tanan nga mga tawo tungod mga sumueunod nakon kamo. Pero ro nagapadayon nga nagatuo kakon hasta sa kamatayon hay maeuwas.”

¹⁴Naghambae pa gid si Jesus, “Kon hikita eon ninyo ro ‘bagay nga makangingil-ad’^w nga nagahamtang sa bukun it dapat nana nga pahamtangan, (sa manogbasa, eubta ro buot hambaeon kara,) paeagiw eagi kamo. Ro mga nagaistar sa Judea hay dapat nga magpaeagiw sa kabukiran.^x ¹⁵Kon may tawo nga idto sa atop^y ku anang baeay, dapat nga magpaeagiw eagi imaw ag indi eon magsaylo sa baeay agod bue-on ro anang pagkabutang. ¹⁶Ag ro nagaobra sa eanas hay indi eon dapat nga mag-uli pa agod magbuoe it ilislan. ¹⁷Makangingidlis gid kara ro matabo sa mga nabdos ag sa mga may ginapasuso kon mag-abot eon ruyong tyempo. ¹⁸Ipangamuyo ninyo nga indi ra matabo sa tigeaeamig^z ¹⁹dahil ro kaeaeat-an nga maabot sa tyempo ngaron hay owa it kapareho sa mga kalisdanan nga haagyan it tawo halin pa ku pagtuga it Dyos ku kalibutan, hasta makaron o bisan pa sa paeaabuton^a ²⁰Kon indi pagtag-uran it GINUONG Dyos ro mga inadlaw ngaron hay owa it hibilin nga buhi sa ibabaw it kalibutan. Pero tag-uran gid man nana ro mga inadlaw ngaron por dahil sa anang ginpili bilang anang mga katawhan.

²¹“Sa ruyon man nga tyempo, kon may magahambae kinyo, ‘Hara eon ro Maneueuwas nga ginpromisa it Dyos!’ o ‘Idto imaw sa rikato nga lugar,’ ayaw gid kamo it pati. ²²Ginapauna ko eagi ra kinyo dahil may mga magapakuno-kuno nga sanda ro Maneueuwas nga ginpromisa it Dyos. Ro iba ma’t-a kanda hay magapakuno-kuno nga mga propeta it Dyos. Magahimo sanda it mga milagro ag mga

^w13:14 Sa Griego, daya hay ‘makangingil-ad nga bagay nga dahilan nga pabay-an it mga tawo ro sangka lugar’. Mabasa man ra sa Daniel 9:27, 11:31, 12:11.

^x13:14 Ku 70 A.D., ro mga soldado it Roma hay nagsalakay sa Jerusalem ag pagkatapos it limang buean hay hasamad gid nanda ro bilog nga Jerusalem pati ro Templo. Ginpamatay man nanda ro mga linibo nga mga Judio.

^y13:15 Sa lugar it Israel ku rato nga tyempo it pagsueat ku Bibliya, ro atop it baeay hay matapan ag human sa pinatig-a nga eapok. Rato hay puyding bueun-agan ag taeagan it trigo ag iba pa nga eamigas ag puydi man nga paeahuway-huwayan.

^zMalisod nga mayad nga sa liwan it baeay kon tigeaeamig. Ag ro mga manogdumaea it mga Judio hay may ginasunod gid nga sueundanan kon mauno it eayo ro puydi byahihon it sangka tawo kon Adlaw it Inogpahuway.

^a13:19 Matsa nagapatungod ra sa mas grabi pa nga mga matabo sa ulihi kon madali eon lang waskon it Dyos ro kalibutan. Basaha man ro bersikulo 31.

makangawa-ngawa nga mga bagay bilang pamatuod kon sin-o kuno sanda agod hipataeang ro mga tawo ag kon mahimo, bisan pa ro mga pinili it Dyos nga anang mga katawhan. ²³ Ngani mag-andam gid kamo ay ginsugiran ko eon eagi kamo kon ano ro matabo.”

Ro mga Gakaeatabo kon Magbalik si Jesus

(Mt 24:29-35; Lu 21:25-33)

²⁴ Naghambae pa gid si Jesus, “Pagkatapos ku mga inadlaw ngato nga malisod, magadueom ro adlaw ag indi man maghayag ro buean. ²⁵ Ro tanan nga una sa kaeangitan hay pagauyugon ag magakaeahueog ro mga bituon.^b ²⁶ Tapos hay makita ninyo ako nga Unga it Tawo sa daeaura nga nagaabot iya sa kalibutan ag makita man ninyo ro akong indi matupungan nga gahom ag pwerting pagkadaeayawon. ²⁷ Akon dayon nga suguon ro mga anghel nga tipunon ro akon nga mga pinili nga katawhan halin sa tanang parti it kalibutan.

²⁸ “Tan-awa tuo ninyo ro kahoy nga higera ay may matun-an gid kamo. Kon maghumok eon ngani ro sanga it higera ag magpangeumbay eon hay sayod gid rayon ninyo nga madali lang ro tigsililak. ²⁹ Pareho man karon nga may paeatandaan ro akong pag-abot. Kon hikita eon ngani ninyo nga nagakatabo eon ro akong ginahambae kinyo hay masayran ninyo nga madali lang gid ako mag-abot. ³⁰ Matuod rang ginahambae kinyo nga rayang rasa^c it mga tawo hay indi maubos it kaeamatay bago matabo raya tanang mga butang. ³¹ Maduea eang ro eangit ag kalibutan pero ro akon tanan nga ginpangturo hay owa gid it pagkaduea bisan hasta hin-uno.”

Dapat nga Haom Kita Permi sa Pagbalik ni Jesus

(Mk 13:32-37; Lu 21:34-36)

³² Naghambae pa gid si Jesus, “Owa it nakasayod kon anong adlawo o anong orasa ako mabalik iya sa kalibutan. Owa ron hasayri bisan ku mga anghel sa eangit ag ku Unga it Dyos. Ro Dyos gid lang ro nakasayod karon. ³³ Mag-andam gid kamo ag magpahaom

^bMabasa ra sa Isaias 13:10; Isaias 34:4; Joel 2:10 ag Pahayag 6:12-13.

^c13:30 Sa Grinyego, ro bisaea nga gin-gamit dikara hay puydi nga ro kahueugan hay “mga tawo sa rayang tyempo” o “rasa it mga tawo”. Pero dikaraya hay bukon it “mga tawo sa rayang tyempo” ro kahueugan dahil nagkaeamatay eon ro mga tawo sa ratong tyempo tag ginahambae ni Jesus ra ugaling hay owa pa ra tanan nagkaeanabo.”

ay owa kamo kasayod kon hin-uno ako mabalik. ³⁴ Pareho ra it tagbaeay nga nagpanaw ag ginbilin nana sa anang mga sueuguon it ro andang kaugalingon nga obligasyon. Ana man nga ginbilin sa anang bantay nga mangin alisto gid. ³⁵ Ngani mangin alisto gid kamo ay owa ninyo hasayri kon hin-uno mabalik ro amo. Basi umabot imaw sa gabii, o sa tungang gabii, o sa aga-aga o sa pagbutlak it adlaw. ³⁶ Basi umabot man eagi imaw ag hiabutan nana kamo nga nagakatueog pareho it isaeang ka gwardya nagakatueog sa oras it trabaho. ³⁷ Ngani ginahambae ko gid kinyo ag pati man sa tanan nga mangin alisto gid kamo.”

Ro Plano nga Patyon si Jesus

(Mt 26:1-5; Lu 22:1-2; Jn 11:45-53)

14 ¹ Daywang adlaw lang bago mag-abot ro Pagtililipon sa Pagdumdum ku Pagtaliwan ag ro Pagtililipon sa Pagdumdum ku Pagkaon it Tinapay nga Owa it Pangpaalsa.^d Nagainusoy ro mga pinuno it mga saserdote ag ro mga maestro it Kasuguan it paagi kon paalin nanda hidakop it patago si Jesus agod hipapatay imaw. ² Pero hambae man nanda, “Indi naton imaw puyding dakpon sa Pagtililipon ay basi magkagulo ro mga tawo.”

Ginbu-buan it Mahumot nga Banyos ro Ueo ni Jesus

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

³ Pilang adlaw^e pa't-a bago ro mga nagkaeanabo ngaron hay nag-adto anay sanday Jesus sa Betania. Tag idto sanda sa baeay ni Simon nga dating aruon hay may sangka bayi nga nag-abot tag nagakaon sanday Jesus. Ro bayi ngato hay may daea nga mahumot nga banyos nga ro suedulan hay human sa bato nga alabastro kon tawgon. Ro banyos ngato hay maeahaeon ay puro gid rato ag halin sa tanom nga nardo. Ana nga ginbali ro liog it suedulan ag ginbu-bu ro banyos sa ueo ni Jesus. ⁴ Ro iba ku mga tawo nga idto man sa ratong baeay hay naakig pagkakita nanda ku gin-obra ku bayi. Hambae nanda sa kada isaea, “Ham-an it gin-amulitan nana ro maeahaeon

^d14:1 Ro primero nga ihapon it rayang Pagtililipon hay ro Pagtililipon sa Pagdumdum ku Pagtaliwan mismo ag ro masunod eon nga pitong adlaw hay ro Pagdumdum ku Pagkaon it Tinapay nga Owa it Pangpaalsa (basaha sa Levitico 3:5-8).

^eAp-at nga adlaw ra. Basaha sa Juan 12:1 ag ikumpara sa Marcos 14:1.

nga banyos ngaron? ⁵Kon ginbaligya't-a kunta ron hay linibo^f ro kabakeanan nga ikatao sa mga pobre.” Ngani ginpinangisgan nanda ro bayi.

⁶Pero ginhambaean sanda ni Jesus, “Pabay-i ninyo imaw. Ham-an it ginapamas-ot't-a ninyo ro anang buot ay mayad ro anang gin-obra ngara kakon. ⁷Ro mga pobre hay kaibahan 't-a ninyo permi ag kon gusto ninyo, mabuligan ninyo sanda bisan anong oras pero ako hay bukon ninyo it kaibahan permi. ⁸Ginhimo ku bayi ngara ro anang masarangan. Ana nga ginbu-buan it mahumot nga banyos ro akon nga eawas agod pahaumon sa akon nga eubong. ⁹Matuod rang ginahambae kinyo nga bisan siin iwali sa bilog nga kalibutan ro Mayad nga Balita hay igasugid man ro gin-obra ku bayi ngara agod indi imaw malipatan.”

Nakigkunsabo si Judas sa mga Pinuno it mga Saserdote nga Traidoron si Jesus

(Mt 26:14-16; Lu 22:3-6)

¹⁰Pagkatapos hay nagpanaw si Judas Iscariote nga sambilog sa doseng ka sumueunod ni Jesus. Nag-adto imaw sa mga pinuno it mga saserdote agod makigkunsabo kon paalin nana buligan sanda nga hidakop si Jesus. ¹¹Nalipay gid sanda sa ginhambae ni Judas ag ginpromisahan nanda imaw nga taw-an it kwarta. Ngani nagbinantay si Judas it tama nga kahigayunan agod ikapadakop nana si Jesus.

Ginpasayod ni Jesus nga Sambilog sa mga Anang Sumueunod ro Magatraidor Kana

(Mt 26:17-25; Lu 22:7-23; Jn 13:21-30)

¹²Primero eon dato nga adlaw it Pagtililipon sa Pagdumdum ku Pagkaon it Tinapay nga Owa it Pangpaalsa. Ruyon ro adlaw nga ginapatay nanda ro tiyo it karnero para sa ihapon sa Pagdumdum ku Pagtaliwan. Ku adlaw ngaron, ginpangutana si Jesus ku anang mga sumueunod, “Siin mo gusto nga pahaumon namon ro tanan nga kinahangean nimo para sa aton nga ihapon makaron nga Pagdumdum ku Pagtaliwan?”

¹³Ginsugo dayon ni Jesus ro daywa ku anang mga sumueunod, “Agto kamo sa syudad. May inyo idto nga hisubeang nga eaki nga may daea nga sangka banga nga tubi. Sunda ninyo imaw ¹⁴hasta

^fSa Griniyego, raya hay ‘sobra sa 300 ka denaryo’. Ro haega it sang denaryo hay sang adlaw nga sweldo it trabador ku ratong tyempo.

sa baeay nga sudlan nana. Hambaea rayon ninyo ro tagbaeay nga ginapapangutana maton it maestro kon siin ro kwarto nga pwede nanda gamiton kon mag-ihapon sanda ku anang mga sumueunod makaron nga Pagdumdum ku Pagtaliwan? ¹⁵ Daehon rayon kamo it tagbaeay sa ibabaw. May idto nga mabahoe nga kwarto nga una eon ro tanan natong kinahangeanon. Pahauma ninyo idto ro aton nga ihapon.”

¹⁶ Nagpanaw dayon sa syudad ro daywang ka sumueunod. Hapamatud-an nanda nga matuod ro mga ginhambae ngato ni Jesus ag nagpahaom dayon sanda ku tanan nandang kinahangeanon para sa andang ihapon sa Pagdumdum ku Pagtaliwan.

¹⁷ Tag gabii eon hay nag-adto sa syudad si Jesus kaibahan ro anang dose nga ka sumueunod ag nagdiretso sanda idto sa kwarto nga ginpahaom para kanda. ¹⁸ Tag nagakaon eon sanda hay naghambae si Jesus, “Matuod rang ginahambae kinyo nga sambilog kinyo ro magatraidor kakon ag kaibahan ko imaw nga nagakaon iya makaron^g.”

¹⁹ Nasubo gid ro mga sumueunod ni Jesus sa anang ginhambae. Kada isaea kanda hay naghambae kay Jesus, “Bukon ’t-a it ako, no?”

²⁰ Naghambae si Jesus, “Ro magatraidor kakon hay sambilog kinyo nga dose nga nagasawsaw ku anang tinapay sa maeukong nga akon man nga ginasawsawan.^h ²¹ Magataliwan eon ako nga Unga it Tawo suno sa nasueat sa Sagrado nga Kasueatan. Pero makangingidlis gid ro matabo sa magatraidor kakon. Mas mayad pa nga owa eon lang imaw matawo sa rayang kalibutan.”

Ro Primero nga Ihapon nga Magapadumdum ku Kamatayon ni Jesus

(Mt 26:26-30; Lu 22:14-20; 1 Cor 11:23-26)

²² Samtang nagakaon sanda, nagbuoe it tinapay si Jesus, ginpasaeamatan ra nana sa Dyos, ginpihak-pihak ag gintao sa anang mga sumueunod. Naghambae imaw, “Raya ro akon nga eawas. Kan-a ninyo.”

^g14:18 Nagakaon man ro iba kaibahan nanda ugaling gusto eang ni Jesus ipakita nga grabi nga saea kon traidoron imaw dahil sa andang kultura, ginakabig nga grabi gid nga saea kon obrahan mo it maeain ro nagkangay kimo sa pagkaon.

^hSa andang kultura, maeain gid kon halitan ku bisita ro tagbaeay nga nagbaton ag nagpakaon kana. Basaha sa Salmo 41:9.

²³ Nagbuoe man dayon imaw it kopa nga may bino ag ginpasaamatan man ra nana sa Dyos. Gintao nana ra sa anang mga sumueunod ag tanan sanda hay nag-inom kara. ²⁴ Naghambae imaw, “Raya ro akon nga dugo nga magapalig-on ku kasugtanan nga ginhimo it Dyos sa tawo. Igauea ra por dahil sa abo nga mga tawo.” ²⁵ Naghambae pa si Jesus, “Matuod rang ginahambae kinyo nga halin makaron, indi eon gid ako mag-inom it bino hasta indi mag-abot ro oras nga kaibahan ko ro tanan nga mga pinasahi nga sinakpan it Dyos ag bag-o eon ro tanan.”

²⁶ Pagkatapos ni Jesus it hambae hay nagkanta sanda it pagdayaw sa Dyos ag nagpanaw dayon sanda paagto sa bukid it Olivo.

Ginhambae Eagi ni Jesus nga Ipanghiwaes Imaw ni Pedro

(Mt 26:31-35; Lu 22:31-34; Jn 13:36-38)

²⁷ Samtang nagapanaw sanda hay naghambae kanda si Jesus, “Makaron nga gabii, kamo tanan hay magatalikod kakon ag aywanan ninyo ako. Ruyon ro katumanan ku ginsueat sa Sagrado nga Kasueatan nga, ‘Patyon ko ro manogbantay it mga karnero ag magakaealhit ro mga karnero.’ⁱ ²⁸ Pero pagkabanhaw kakon it Dyos hay mauna ako kinyo idto sa Galilea.”

²⁹ Naghambae dayon si Pedro, “Ginuo, indi ko ikaw pagtalikdan bisan talikdan ka nanda tanan.”

³⁰ Ginsabat imaw ni Jesus, “Matuod rang ginahambae kimo, Pedro, nga sa rayang gabii, bago magpamaeo ro manok it ikaywa hay tatlong beses mo man nga igapanghiwaes nga kilaea mo ako.”

³¹ Pero nagsabat gihapon si Pedro, “Indi gid ron matabo, Ginuo! Bisan mamatay pa ako kaibahan nimo, indi ko gid ikaw igpanghiwaes.” Imaw man ron ro ginahambae ku iba nga mga sumueunod.

Nagpangamuyo si Jesus sa Getsemani

(Mt 26:36-46; Lu 22:39-46)

³² Pag-abot nanday Jesus sa lugar nga ginatawag nga Getsemani hay naghambae imaw sa anang mga sumueunod, “Pungko eang anay kamo dikara ay mangamuyo pa ako.”

³³ Gindaea nana sanday Pedro, Santiago ag Juan sa unahan. Nakabatyag dayon si Jesus it kangidlis ag indi imaw himayang.

ⁱ14:27 Mabasa man ra sa Zacarias 13:7.

^j14:32 Ro Getsamani hay sa may ubos it Bukid it Olibo

³⁴ Naghambae imaw sa tatlo, “Matsa mamatay gid ako sa grabi nga kasubo. Iya eang kamo rikara ag ayaw kamo it tueog.”

³⁵ Nag-adto si Jesus sa may ueuunahan, naghapa ag nagpangamuyo sa Dyos nga kon mahimo kunta hay pataliwanon lang kana ro kasakit nga gintigana kana. ³⁶ Hambae ni Jesus, “Ama, owa it imposible kimo. Kon mahimo hay indi mo lang ako pagpaagihon sa grabi nga kasakit nga akon nga aeatubadngon. Pero ro imong pagbuot ro dapat matuman, bukon it akon.”

³⁷ Pagkatapos hay nagbalik imaw sa tatlo ag haabutan nana sanda nga nagakatueog. Ginpukaw nana sanda ag naghambae dayon imaw kay Pedro, “Simon, ham-an it nagakinatueog ka’t-ing? Indi ka eon makatakod nga indi magkatueog bisan sang oras eang ay?

³⁸ Magbantay kamo ag magpangamuyo nga indi kamo matentar. Naila kunta kamo maghimo it tama pero ro inyong kinaiya bilang tawo hay indi kasarang nga maghimo karon.” ³⁹ Bumalik eon man imaw sa ueo-unahan ag nagpangamuyo ag imaw man gihapon ro anang pangamuyo sa anang Ama. ⁴⁰ Bumalik eon man imaw sa anang mga sumueunod ag haabutan nana nga nagakatueog gihapon sanda ay matsa ginasuyop gid ro andang mga mata sa kadueuygon. Owa sanda it ikabangdanan kay Jesus.

⁴¹ Inaywan sanda it uman ni Jesus. Pagbalik nana hay naghambae imaw, “Gapinahuway ag gakinatueog gihapon kamo? Abi, tama eon don. Nag-abot eon do oras nga ako nga Unga it Tawo hay ipadakop ag itugyan sa alima it mga makasasaea. ⁴² Bangon eon kamo. Mapanaw eon kita. Hayra eon ro nagtraidor kakon.”

Gintraidor ag Gindakop si Jesus

(Mt 26:47-56; Lu 22:47-53; Jn 18:3-11)

⁴³ Owa pa katapos it hambae si Jesus hay nag-abot si Judas nga isaea sa dose nana nga ka sumueunod. Kaibahan nana ro kaabong mga tawo nga may mga daeang espada ag bakulo. Ro mga tawo ngato hay ginsugo ku mga pinuno it mga saserdote, ku mga maestro it Kasuguan ag ku iba pa nga mga manogdumaea it mga Judio agod dakpon si Jesus. ⁴⁴ Ginhambaean eagi ni Judas ro anang mga kaibahan ngato kon paalin nanda makilaea ro andang daeakpon. Hambae ni Judas, “Ro tawo nga akong haruan hay ruyon ro inyong daeakpon. Dakpa eagi ninyo imaw ag pagwardyahi gid ninyo it mayad pagdaea ninyo kana.”

⁴⁵ Nagdiritso eagi si Judas kay Jesus ag naghambae, “Maestro!” Ag ana ra dayon nga ginharuan. ⁴⁶ Dinakop ag pinuko eagi ku mga tawo si Jesus. ⁴⁷ Pero sambilog sa mga idto nga nagatindog maeapit kay Jesus hay gumabot ku anang espada ag linabo ro ulipon it pinakapinuno it tanan nga saserdote. Nautas gid ro dueunggan ku ulipon ngato.

⁴⁸ Ginhambae dayon ni Jesus ro mga tawo ngato, “Ano ay? Matsa rebelde’t-a ako nga nagdaea pa kamo it espada ag bakulo sa pagdakop kakon. ⁴⁹ Adlaw-adlaw hay idto ako kinyo sa Templo nga nagaturo pero owa ninyo ako kato pagdakpa. Pero natabo ra agod ro ginsueat sa Sagrado nga Kasueatan hay matuman.”

⁵⁰ Pagkahambae karon ni Jesus hay nagpaeagiw dayon tanan ro anang mga sumueunod ag inaywan imaw.

⁵¹ May isaeang ka eaki nga nakatapis eang nga nagasunod tag gindaea ku mga tawo si Jesus. ⁵² Ginadakop man kunta imaw ra it mga tawo ugaling nanginpadlos imaw. Napaeos ro anang tapis pagpanginpadlos nana ngani nakauba imaw pagpaeagiw nana.^k

Gin-imbistigar si Jesus sa Atubang it Sanedrin

(Mt 26:59-66; Lu 22:54-55, 63-71)

⁵³ Gindaea si Jesus sa baeay it pinakapinuno it tanan nga saserdote. Nagtililipon idto ro mga pinuno it mga saserdote, ro iba pang mga manogdumaea it mga Judio ag ro mga maestro it Kasuguan.

⁵⁴ Nagsunod man si Pedro pero idto imaw sa maeayo-eayo. Nagsueod man imaw sa lagwirta it baeay ag pumungko kaibahan it mga gwardya nga nagapainit-init maeapit sa kaeayo.

⁵⁵ Nagtinguha ro mga pinuno it mga saserdote ag ro tanan nandang kaibahan sa Sanedrin nga makatipon it mato-mato nga ibedensya kuntra kay Jesus agod masintensyahan imaw it kamatayon, pero owa gid sanda it ibedensya nga magamit. ⁵⁶ Owa gid sanda it magamit dahil bisan abo ro nagtestigo it pinuril kuntra kay Jesus, ro andang mga sugid hay owa nagtaeabo.

⁵⁷ Pagkatapos, may mga nagtestigo pa gid it pinuril kuntra kay Jesus nga naghambae, ⁵⁸ “Nakabati gid kami nga naghambae imaw nga waskon ko mana rayang Templo nga ginpatindog it tawo. Ag sa sueod it tatlong adlaw mana hay mapatindog ako it bag-o nga

^k14:52 Abo ro nagapati nga si Marcos ra mismo ag ginpakita nana nga pati man imaw hay nag-ayaw kay Jesus.

Templo nga bukon it mga tawo ro nag-obra.”⁵⁹ Pero owa gihapon nagtaeabo ro andang mga sugid.

⁶⁰ Tumindog dayon sa tunga ro pinakapinuno it tanan nga saserdote ag ginpangutana si Jesus, “Owa ka gid baea it ikasabat sa ginaakusar ngaron kimo?”⁶¹ Pero owa magsabat si Jesus.

Pinangutana eon man imaw it pinakapinuno it tanan nga saserdote, “Ikaw baea ro Kristo nga ginpromisa it Dyos? Ikaw baea ro Unga it daeayawon nga Dyos?”

⁶² Nagsabat si Jesus, “Huo, ako. Sa ulihi hay hikita ninyo ako nga Unga it Tawo nga nagapungko sa tuo it Makagagahom nga Dyos. Hikita man ninyo ako sa daeaura sa akong pagbalik sa kalibutan.”

⁶³ Pagkabati karon ku pinakapinuno it tanan nga saserdote hay gin-gisi nana ro anang eambong sa anang kaakig. Naghambae imaw, “Ham-an it mausoy pa abi kita it iba pang testigo?”⁶⁴ Habatian man ninyo nga ginatupungan eo’t-a nana ro Dyos. Ano ro inyong sentensya?”

Ngani ginsentensyahan nanda tanan si Jesus it kamatayon.

⁶⁵ Ginpil-an dayon ku iba kanda si Jesus. Gintabunan man ku iba kanda ro anang mga mata ag gintueop imaw. Sinanda dayon, “Tugmaha abi kon sin-o ro nagtueop kimo.” Bisan ro mga gwardya nga gintugyanan kana hay nagtinapungoe man kana.

Ginpanghiwaea ni Pedro nga Kilaea Nana si Jesus

(Mt 26:57-58, 69-75; Lu 22:54-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Tag idto pa si Pedro sa lagwirta, may nag-agto idto nga baying sueguon ku pinakapinuno it tanan nga saserdote.⁶⁷ Pagkakita nana kay Pedro nga nagapainit-init sa may kaeayo hay gintinueok ra nana ag ginhambae, “Kaibahan ka man ni Jesus nga tagaNazaret.”

⁶⁸ Pero nagbalibad ’t-a si Pedro. Nagsabat imaw, “Bukon a. Owa’t-ang kasayod ku imong ginahinambae ngaron. Owa’t-ang kaeubot karon.” Ag naghalin eagi imaw ag umadto sa may aeagyan paguwa. Nagpamaeo dayon ro manok.

⁶⁹ Hakita eon man imaw idto ku ratong bayi nga sueguon. Ginhambae nana sa mga nagaistambay idto, “Isaea man raya ngara sa mga sumueunod ku tawo ngato.”⁷⁰ Pero nagbalibad eon man si Pedro.

Maangan-angan, ginhambae it mga nagaistambay si Pedro,

“Sigurado gid nga kaibahan ka nanda ay tagaGalilea¹ ka gid.”

⁷¹ Pero nagsabat si Pedro, “Sumpa ko man, bisan maldisyonon pa ako it Dyos, owa gid-ang kakilaea ku tawo ngaron nga inyong ginahambae.”

⁷² Pagkahambae kara ni Pedro hay nagpamaeo eon man ro manok. Hadumduman dayon ni Pedro ro hambae ni Jesus, “Bago ro manok magpamaeo it ikaywa hay tatlong beses mo nga ipanghiwaea nga kilaea mo ako.” Owa gid ni Pedro mapunggi ro anang baeatyagon ag nagtinangis imaw.

Ginpaatubang si Jesus kay Gobernador Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Lu 23:1-5; Jn 18:28-38)

15 ¹ Agahon pa gid ku ruyon nga adlaw, nagtililipon eon man ro mga pinuno it mga saserdote, ro iba pa nga mga manogdumaea it mga Judio, ro mga maestro it Kasuguan ag ro tanan nandang kaibahan sa Sanedrin. Nagdesisyon dayon sanda kon ano ro andang obrahon kay Jesus. Pagkatapos, ginpagapos nanda imaw ag ginpaatubang kay Pilato nga gobernador. ² Ginpangutana ni Pilato si Jesus, “Ikaw baea ro hari it mga Judio?”

Nagsabat si Jesus, “Tama ro imong hambae ngaron.” ³ Abo ro ginaakusar kana ku mga pinuno it mga saserdote ⁴ ngani pinangutana eon man imaw ni Pilato, “Owa ka gid baea it ikasabat? Kaabo-abo t’a ro andang ginaakusar ngara kimo.” ⁵ Owa man gihapon magsabat si Jesus ngani hangawa gid si Pilato.

Ginsentensyahan si Jesus nga Ieansang sa Krus

(Mt 27:15-26; Lu 23:13-25; Jn 18:39-19.16)

⁶ Kada Pagtililipon sa Pagdumdum ku Pagtaliwan, si Pilato hay may ginabuhian nga sangka priso nga ginpili it mga tawo nga pabuhian. ⁷ Idto sa prisohan ku ratong oras hay may isaeang ka priso nga ro ngaean hay Barrabas. Imaw ra hay hapriso kaibahan ku mga nagrebelde anay kuntra sa gobyerno it Roma ag nakapatay imaw it tawo ku pagrebelde nanda ngato. ⁸ Tag ginaimbistigar ni Pilato si Jesus, nagtilipon ro mga tawo ag nagpangabay kay Pilato nga magpaguwa it sambilog nga priso pareho ku anang ginahimo kada dag-on. ⁹ Nagpangutana si Pilato kanda, “Gusto baea ninyo nga pabuhian ko ro “Hari it mga Judio”?” ¹⁰ Ginpangutana ron ni

¹14:70 Sayod ra nanda dahil ro anang tono kon maghambae hay ana it mga tagaGalilea. Basaha sa Mateo 26:73.

Pilato ay sayod nana nga ginpaatubang kana ku mga pinuno it mga saserdote si Jesus dahil nahisa sanda kay Jesus. ¹¹ Ro mga pinuno it mga saserdote ma't-a hay ginsuesuean ro mga tawo nga si Barrabas ro pabuhian imbis nga si Jesus. ¹² Nangutana eon man si Pilato, "Hay alinon ko raya ngara nga ginatawag ninyo nga "Hari it mga Judio?" ¹³ Nagsabat ro mga tawo, "Ieansang imaw sa krus!" ¹⁴ Pinangutana eon man sanda ni Pilato, "Ham-an? Ano ro anang saea?"

Pero mas kapin nga nagsininggit pa gid ro mga tawo, "Ieansang imaw sa krus!" ¹⁵ Agod nga matuman na ro gusto ku mga tawo, ginpabuhian dayon ni Pilato si Barrabas pero ana nga ginpalatigo si Jesus. Ana dayon nga gintugyan si Jesus sa anang mga soldado agod ieansang sa krus.

Si Jesus hay Gin-intrimis it mga Soldado

(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)

¹⁶ Gindaea dayon si Jesus ku mga soldado sa andang baraks nga kon siin hay may daeayunan ro gobernador. Ginpatipon dayon nanda ro andang mga kaibahan sa bilog batalyon.^m ¹⁷ Anda dayon imaw nga ginbutangan it puea nga kapaⁿ. Nagbuoe dayon sanda it baeagon nga siiton ag gin-obra nanda rato nga korona ag anda dayon nga gintungtung sa ay Jesus nga ueo. ¹⁸ Anda man imaw nga gin-intrimis. Naghambae sanda, "Mabuhay ro hari it mga Judio!" ¹⁹ Anda pa gid imaw nga ginbinunaeon it kahoy sa ueo, ginpinil-an ag gineuhod-euhuran. ²⁰ Pagkatapos nanda it pag-intrimis kay Jesus hay anda nga ginpaeos ratong puea nga kapa kana ag ginsuksokan imaw it uman ku anang dating eambong. Gindaea dayon nanda imaw sa liwan it syudad agod ieansang sa krus.

Gineansang si Jesus sa Krus

(Mt 27:32-44; Lu 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹ Tag nagapanaw sanda, may hasubeang sanda nga sangka tawo nga bag-ong abot halin sa uma. Rato hay si Simon nga tagaCirene

^m15:16 Sa Griego, raya nga bisaea hay nagakahueugan nga 600 nga ka soldado.

ⁿRo puea hay kolor ku eambong it hari.

nga ama nanday Alexander ag Rufus^o. Ginpilit imaw it mga soldado nga pas-anon ro krus ni Jesus. ²² Gindaea dayon it mga soldado si Jesus sa lugar nga ginatawag nga Golgota. Ro kahueugan ku ngean it ruyon nga lugar hay “Lugar it Bungo^p.” ²³ Tag idto eon sanda hay ginapainom kunta nanda si Jesus it bino nga may halo nga mira^q pero owa imaw kato mag-inom. ²⁴ Gineansang dayon nanda si Jesus sa krus. Pagkatapos hay nagpagabot-gabot sanda kon ano sa anang suksuk ro hiadto sa kanyo. ²⁵ Alas nuybe it agahon kat gineansang nanda imaw sa krus. ²⁶ May ginbutang man nga karatula sa may ibabaw ku anang ueo. Ro nakasueat rikato hay ro ginaakusar kana nga “Ro Hari it mga Judio.” ²⁷ May daywang ka manakaw nga gineansang man kadungan ni Jesus. Ro krus ku isaea hay sa ay Jesus nga waea ag ro ana ku sambilog hay sa ay Jesus nga tuo. ^{28 r}

²⁹ Ro mga nagaagi hay nag-insulto kay Jesus. Naglingo-lingo sanda ku andang ueo ag sinanda kana, “Sinimo gid, gub-on mo ro Templo it Dyos ag patindugon mo man dayon sa sueod it tatlong adlaw. ³⁰ Euwasa ro imong kaugalingon! Panaog rikaron sa krus!”

³¹ Gin-inintrimis man imaw ku mga pinuno it mga saserdote ag ku mga maestro it Kasuguan. Naghinambae sanda, “Gineuwas nana ro iba, pero indi nana maeuwas ro anang kaugalingon. ³² Maneueuwas baea kuno ra nga ginpromisa it Dyos. Nano man nga haria it Israel ra! Dapat manaog imaw sa krus makaron agod kon makita naton hay basi eon lang mapati kita kana.^s”

Makaruyon man ro pag-insulto kay Jesus ku mga manakaw nga gin-eansang kaibahan nana.

^o15:21 Halin pa kato hay ginapatihan nga ro ginsueatan ni Marcos ku Mayad nga Balita hay ro mga Kristyano sa Roma. Mabasa sa Mga TagaRoma 16:13 nga ginkumusta ni Pablo si Rufus ag ro anang ina nga ngangin matsa ina eon man ni Pablo. Si Rufus siguro ro Rufus nga ginsambit sa Marcos 15:21. Ngani si Simon siguro ngara hay nangin tumueuo pagkatapos nga ginpas-an nana ro krus ni Jesus.

^p15:22 Ro ginapatungdan kara hay ro bukid-bukid nga ro korte hay bungo.

^q15:23 Ro mira hay sangka mapait nga bagay nga ginsambit man sa Mt 27:34, nga makabuhin it kaeaea.

^r15:28 Ro bersekulo 28 hay gintapoe sa ibang ulihi nga sagrado nga kasueatan sa Griego. Raya ro nasueat dikato: “Natuman gid ro ginsueat sa Sagradong Kasueatan nga: Gin-iba imaw sa mga kriminal.” Raya hay katumanan ku ginsueat ni Isaias sa 53:12.

^sBisan nanaog si Jesus sa krus hay indi man gihapon sanda magpati kana. Hakita man nanda ro mga milagro nga anang gin-obra pero owa gihapon sanda magpati kana ag bisan pa tag nabanhaw eon imaw.

Namatay si Jesus

(Mt 27:45-56; Lu 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Tag alas dose eon hay nagdueom ro bilog nanda nga nasyon^t hasta it alas tres it hapon. ³⁴ Pagkaalas tres hay nagsinggit si Jesus, “Eloi, Eloi, lama sabachthani?” (nga ro kahueugan hay “Dyos ko, Dyos ko ham-an it ginpabay-an mo ako?”) ³⁵ Pagkabati kara ku ibang nagatilindog idto, sinanda, “Pamatii tuo ninyo, nagapatabang imaw kay Elias.” ³⁶ May nagbuoe it dali-dali it espongha ag ana rato nga gintum-oy sa maaslom nga bino ag ginhigot sa punta it matsa tigbaw ag ginpaduot sa ba-ba ni Jesus agod makasupsup imaw. Naghambae tag tawo, “Anay! Tan-awon ta abi kon maabot matuod si Elias agod tae-taeon imaw sa krus.” ³⁷ Suminggit it mabaskog si Jesus ag nabugtuan dayon imaw it ginhawa.

³⁸ Idto sa Templo hay gulpi eang nga nagisi ro madamoe nga kurtina^u halin sa ibabaw paidaeom.

³⁹ Ro kapitan it mga suldado nga nagatindog sa atubang it krus hay nakasaksi kon paalin nabugtuan it ginhawa si Jesus. Naghambae imaw, “Matuod gid-a nga Unga it Dyos ro tawo ngara!”

⁴⁰ Idto sa maeayo-eayo hay may mga bayi nga nagapinamantaw. Kaibahan ku mga bayi ngato hay sanday Maria Magdalena, Salome, ag Maria nga nanay ku magmanghod nga si Joses ag si Santiago nga Putot. ⁴¹ Ro tatlong ka bayi ngato hay nagsueunod kay Jesus tag idto pa imaw sa Galilea ag nagbinulig man ra sanda kana. Abo man nga mga bayi nga nagsunod kana sa Jerusalem nga idto man sa may krus.

Gineubong si Jesus

(Mt 27:57-61; Lu 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴² Disperas eon rato ku Adlaw it Inogpahuway ag rato man ro andang adlaw sa pagpahaom para sa Adlaw it Inogpahuway. Dahil hapon^v eon gid, ⁴³ gin-isog ni Jose nga tagaArimatea ro anang buot ag nag-agto imaw kay Pilato ag ginhinyo nga itao kana ro eawas ni Jesus. Si Jose ngara hay sambilog sa mga taehaon nga myembro it

^tRo kahueugan man kara sa Griniyego hay ‘bilog nga kalibutan’.

^u15:38 Raya ro kurtina nga nagaueot sa Sagrado nga Lugar ag sa Pinakasagrado nga Lugar. Mabasa ra sa Exodo 26:31-33, 36:35, 2 Mga Cronica 3:14.

^v15:42 Ro Adlaw it Inogpahuway hay nagaumpisa it alas sais it hapon ngani kinahangean nga mabuoe ni Jose ro eawas ni Jesus bago mag-alas sais (Deuteronomio 21:22,23).

Sanedrin ag nagapaabot gid ku oras nga magahari eon gid ro Dyos sa anang mga pinasahi nga sinakpan^w. ⁴⁴Nangawa si Pilato pagkasayod nana nga patay eon si Jesus. Ginpatawag nana ro kapitan ku anang mga suldado ag ginpangutana kon patay eon matuod si Jesus.

⁴⁵Pagkabati ni Pilato ku sugid it kapitan nga patay eon si Jesus, hay ginsugtan nana si Jose nga bue-on ro patay nga eawas ni Jesus.

⁴⁶Nagbakae si Jose it maeahaeon nga tela ag nag-adto imaw sa gineansangan kay Jesus. Gintae-tae nana sa krus ro eawas ni Jesus ag ginputos rato ku ratong tela. Ginbutang nana dayon rato sa sangka eueubngan nga ginsinsil sa dalipi. Pagkatapos hay ana dayon nga ginpaligiran it bato ro pwertahan it eueubngan agod sadhan rato.

⁴⁷Idto man sanday Maria Magdalena ag Maria nga nanay ni Jose nga nagtinan-aw kon siin ro eawas ni Jesus ginbutang.

Ro Pagkabanhaw ni Jesus

(Mt 28.1-8; Lu 24.1-12; Jn 20.1-10)

16¹ Pagkataliwan ku Adlaw it Inogpahuway, si Maria Magdalena, si Salome ag si Maria nga nanay ni Santiago hay nagbakae it mga bueong nga mahumot agod ibanyos sa eawas ni Jesus.^x

²Aga-aga pa ku adlaw nga Dominggo hay nag-agto sanda sa eueubngan. Nagabutlak pa eang ro adlaw pag-abot nanda idto. ³Tag sa daean pa eang sanda, nagapaeangutan-an sanda kon sin-o ro magapaligid ku bato ngato nga ginsara sa pwertahan it eueubngan ⁴ay kabahoe gid abi ku rato nga bato.

Pag-abot nanda idto hay hakita nanda nga bukas eo't-a ro eueubngan ay hapaligid eo't-a ro bato nga ginsara dikato. ⁵Nagsueod sanda sa eueubngan ag hakibot sanda ag kinuebaan gid it duro ay may hakita sanda idto nga eaki nga pamatan-on nga nakasusok it mahabang puti nga eambong nga nagalingkod sa tuo.

⁶Pero naghambae dayon ro eaki, “Ayaw kamo magpakueba. Ro inyong ginausoy nga si Jesus nga tagaNazaret nga gineansang sa krus hay owa eo't-a iya ay nabanhaw eon imaw. Haron, tan-awa ninyo ro ginbutangan kana. ⁷Adtuni ninyo ro anang mga sumueunod ag sugiran sanda, kapin gid si Pedro, nga mauna maton kinyo si Jesus

^w15:43 Nagahari eon makaron ro Dyos sa anang mga pinasahi nga sinakpan ugaling ginaintrahan pa imaw ni Satanas paagi sa pagtentar kanda nga magpakasaea.

^x16:1 Suno sa kaugalian it mga Judio, ro patay nga eawas hay ginabalsamar paagi sa pagbanyos it mahumot nga bueong.

idto sa Galilea. Ginhambae eon ron maton nana kato kinyo nga idto kamo gataeabo.”

⁸Gumuwa eagi sanda sa eueubngan ag dumaeagan paeayo. Kinuebaan gid sanda it duro ag nagpaeangurog ag owa gid sanda it ginsugiran sa daean.

Nagpakita si Jesus kay Maria Magdalena

(Mt 28:9-10; Jn 20:11-18)

⁹Temprano pa, pagkabanhaw ni Jesus sa adlaw it Dominggo hay kay Maria Magdalena imaw una nga nagpakita. Rayang si Maria Magdalena hay ginsubuean ni Jesus it pitong ka demonyo.

¹⁰Nag-adto si Maria Magdalena sa mga sumueunod nga nagatinangis ag nagakangusbo. Ginsugiran nana sanda nga hakita nana si Jesus.

¹¹Pero owa sanda nagpati sa anang sugid nga buhi si Jesus ag hakita ra nana.

Nagpakita si Jesus sa Daywa ku Anang mga Sumueunod sa Daean PaEmaus

(Lu 24.13-35)

¹²Pagkataliwan it pilang adlaw hay nagpakita man si Jesus sa daywa ku anang mga sumueunod nga nagapaagto sa baryo pero eain ro anang itsura. ¹³Nagbalik ro daywa sa andang mga kaibahan ag ginsugid ro andang hakita pero owa man gihapon sanda magpati.

Ro Katapusan nga Pagpakita ni Jesus sa Anang mga Sumueunod ag ro Anang Mga Bilin Kanda

(Mt 28:16-20; Lu 24:36-49; Mga Binuhatan 1:3-8)

¹⁴Ku ulihi gid, nagpakita si Jesus sa onse nanang ka sumueunod tag nagakaon sanda. Ana sanda nga ginpangisgan dahil sa andang kadungoe ay owa gid sanda magpati sa sugid ku mga nakakita kana nga imaw hay nabanhaw.

¹⁵Naghambae man imaw kanda, “Panaw kamo sa tanan nga lugar sa kalibutan ag iwali ro Mayad nga Balita sa tanan nga mga katawhan bisan siin. ¹⁶Ro bisan sin-o nga magpati ag mabawtismohan hay maeuwas. Pero ro indi magpati hay pagakondenahon. ¹⁷Ro mga nagatuo kakon hay taw-an it gahom nga makahimo it rayang mga

^y16:9 Matsa ro punta ku ginsueat ni Marcos hay naduea gid-a. Owa it nakasayod kon sin-o ro nagsueat ku rayang mga bersikulo nga 9-20 nga gingamit bilang kabaylo sa naduea ngato.

milagro bilang pamatuod nga ginagamhan ko sanda: makasuboe sanda it mga demonyo sa akon nga ngaean, ag makahambae sanda it mga bag-o nga linggwahe nga owa pa nanda hatun-i. ¹⁸ Kon makabuyot sanda it sawa o makainom it makahieilo nga ilimnon hay indi sanda maalin. Kon magtungtung sanda ku andang alima sa mga nagamasakit hay magamayad ruyong mga nagamasakit.”

Ginpakayab si Jesus sa Eangit

(Lu 24:50-53; Mga Binuhatan 1:9-11)

¹⁹ Pagkahambae kara ni Jesus sa anang mga sumueunod hay ginpakayab imaw sa eangit ag nagpungko dayon imaw sa tuo it Dyos. ²⁰ Umpisa kato hay nagpanaw ro mga sumueunod sa tanan nga lugar ag nagwali. Ginbuligan sanda it Ginuo ag gintaw-an sanda it gahom nga makahimo it milagro agod pamatud-an sa mga tawo nga minatuod ro andang ginawali.